

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS

Kokouspuheenvuorojen litteraatti

Kokousaika: [19.05.2022 klo xx]

Kokouspaikka: kaupungintalo, valtuustosali (Asematie 7, 01300 Vantaa) ja Teams.

Litteraattiin on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joista on käytetty puheenvuoro.

STADSFULLMÄKTIGES SAMMANTRÄDE

Transkribering

Mötestid: [19.05.2022 kl xx]

Mötesplats: stadshuset, fullmäktigesalen (Stationsvägen 7, 01300 Vanda) och via Microsoft Teams.

I transkriberingen har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

Sisällysluettelo

[Esityslistan asiakohta]

[Puheenvuoron pitäjän nimi].....

[Puheenvuoron pitäjän nimi].....

[Esityslistan asiakohta]

[Puheenvuoron pitäjän nimi].....

Litterointimerkinnot

sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[0:00:00-0:24:52, hiljaisuutta, musiikkia, sivuavaa puhetta]

0:24:52.6 Lauri Kaira

Eli, tota, käynnistämme meidän selostustilaisuuden. Meillä on, selostukset on tänään teemeis-, teemoista harrastusmahdollisuuksien edistäminen Vantaalla ja sitten hyvinvointikatsaus. Sen jälkeen kuullaan ratikkatilannekatsaus, ja sen jälkeen on kysymysmahdollisuus lista-asioista ja kyselytunnille saapuneet kysymykset – meille onkin tänne saapunut kaksi kirjallista kysymystä – ja sitten muut mahdolliset asiat. Meillä on tiukka aikataulu. Kello 19 alkavat, öö, valtuustoryhmät, joten se asettaa meille sitten semmosen niinku deadlinen, että siihen mennessä meidän pitää saada tämä homma satamaan. Joten näillä sanoilla käynnistämme valtuuston selostustilaisuuden ja kyselytunnin. Ja tuota, sanottakoon niin, että kaikki, jol on täällä läppärit käytössä, täällä valtuustosalissa, niin mielellään kytkekää sinne, tota, omat kaiuttimet pois päältä ja luurit korville, niin tuota, ei tuu äänen kiertämistä. Mutta näin ollen (-) [0:26:10] ensimmäisenä on projektipäällikkö Anna Puhakka, jolla on meille asiaa harrastusmahdollisuuksien edistämisestä Vantaalla. Ja tässä meil on aikaa siis varattu yhteensä 20 minuuttia, joka tarkoittaa varmaan semmosta, että... Onko niin, että noin puolet siitä menee selostukseen ja puolet on sitten mahdollisuus esittää kysymyksiä? Ole hyvä.

0:26:38.2 Anna Puhakka

Kyllä vain, ja kiitoksia ihan ensimmäisenä, että pääsen teille vähän kertomaan tästä, öö, Harrastusten Vantaa -hankkeesta, jonka projektipäällikkönä toimin siis Vantaalla,

ja jaan teille nytten tän mun näytön, niin näkykö kaikille? Mä en nää teidän... Oletan, että näkyy (--).

0:27:03.0 Tunnistamaton puhuja

Näkyy.

0:27:04.9 Tunnistamaton puhuja

Hyvin näkyy.

0:27:06.2 Anna Puhakka

Hienoa, kiitoksia. Öö, elikkä tosissaan, öö, kyse on Harrastusten Vantaa -hankkeesta, joka on käynnistynyt, öö, pilottina täällä Vantaalla tossa, öö, viime vuoden tammikuussa ja, tota, on osa siis tätä Harrastamisen Suomen mallia. Ja jos se ei ole tuttu kaikille, niin ihan nopeasti käyn läpi, että mikä on Harrastamisen Suomen malli, eli kyseessä on tosissaan valtakunnallinen hanke, jonka tavoitteena on tarjota kaikille peruskoululaisille mahdollisuus osallistua mieluisen ja ilmaiseen harrastukseen koulupäivän yhteydessä tai siihen kytkeytyneenä. Ja keskiössä näiden harrastuksen toteuttamisessa on tosissaan lasten ja nuorten kuuleminen ja heidän, tota, toiveidensa pohjalta näiden harrastustoiveiden toteuttaminen. Ja pitkäjänteinen tavoite täällä, öö, kokonaishankkeella on tosissaan Harrastamisen Suomen mallin, tota, juurruttaminen pysyväksi osaksi ja toimintatavaksi, öö, kaikissa Suomen, tota, kunnissa ja kouluissa. Ja tota, tosissaan tässä vielä, että pilottikausi, (joka oli tällänen) [0:28:12] puol vuotta, oli tossa -21 tammikuusta kesäkuun loppuun. Tällä hetkellä ollaan ensimmäisessä kokonaisessa kaudessa käynnissä, ja tota, juuri on myönnetty, tota, seuraavan lukuvuoden, öö tota, avustukset, jotka sitten, öö tota, eri avit, öö, meille, tota, sitten tarjoavat. Ja valtionavustusta tulee siis, on, öö, neljä ja to-, 14,5 miljoonaa varattu tähän koko Suomen alueelle, joka sitten, öö, on jaettavissa. Tähän saattaa totta kai tulla muutoksia sitten uusien hallituksien (kaud-, si-), aikana, mutta tällä hetkellä tämä on tilanne. Ja Vantaa on ollut mukana ihan alusta lähtien, ja tota, nyt en tarkkaa numeroa tiedä, mut tällä hetkel mukana on Suomessa 235 kuntaa, mutta tota, muistelin, että nyt ollaan aika lähellä kaikkia Suomen kuntia, jotka ovat mukana, elikkä liikutaan siellä 300:n pinnassa. Ja Harrastusten Vantaa, öö, omana osaltaan, niin tota, keskiössä on siis tää nuorten ja lasten hyvinvoinnin kehittäminen ja tukeminen ja erityisesti sellasella painopisteellä, et näiden harrastusten kautta

pystytään luomaan lapsille ja nuorille mahdollisuuksia löytää oma yhteisö, oma niinkun, ja ehkästä syrjä- syrjäytymistä ja, tota, tätä eriarvoisuutta, koska kaikki harrastukset ovat tosissaan lapsille ilmaisia, niin tota, siinä ei tule ainakaan mitään sosioekonomisia asioita vastaan. Pystytään myös tän hankkeen kautta tukemaan hyvin esimerkiksi, öö, välineiden lainaamisessa tai muussa, et jos se on ongelma. Ja kuten sanottu, elikkä maksuttomia mieluisia harrastuksia tarjotaan, ja Vantaalla me tarjotaan niitä pääsääntöisesti siinä koulupäivän jälkeen. Öö, ja, mutta kaikki toiminta päättyy kuitenkin kello 17:ään mennessä, elikkä ei haluta, öö, turhaan pitkittää lasten koulupäivää. Jonkun verran meillä on toimintaa koulupäivän sisällä – mä palaan siihen kohta; siihen liittyy tää (harrastekaveritoiminta) [0:30:13] – ja myös osittain sitten, öö, ennen koulupäivää, mutta niitä huomattavasti vähemmän, että sitten ihan osallistujia ei löydy niin paljon (--). Ja e- erityisesti –

[0:30:28.5-0:30:46.9, sivuavaa keskustelua]

0:30:46.9 Anna Puhakka

Ja tosissaan, öö, tän hankkeen kautta yks mahtavimmista asioista on, et me pystytään erityislapsia huomioimaan huomattavasti niinkun y-, öö, hyvin tässä hankkeessa, elikkä me pystytään myös tällä, öö, avustuksen kautta palkkaamaan avustajia, öö tota, ryhmiin tai lisäohjaajia. Elikkä tarkoituksena on mahdollistaa kaikille lapsille, tota, olkoon mikä tahansa tilanne, niin, öö, tasavertaset mahdollisuudet osallistua siihen harrastukseen, johon ne toivovat. Ja meillä on, öö, tälläkin hetkellä vammaisopetuksen sisällä olevia harrastuksia, jossa on sitten (--), osana päivätoimintaa sitten järjestettynä, et saadaan sieltä avustajat mukaan. Ja ens lukuvuonna on tarkoitus nyt sitten saada huomattavasti laajemmin, tota, järjestettyä vammaisopetuksen sisällä myös erilaisia harrastustoimintoja. Sitten tää harrastekaveritoiminta, josta mainitsinkin, joka on siis käytännössä etsivää harrastekaveritoimintaa, jossa, öö, meillä on neljä, öö, täysaikaista työntekijää, jotka ovat eri kouluissa Vantaalla, ja tämä tulee laajenemaan, öö, niinkun, huomattavasti ensi lukuvuonna, elikkä nyt ollaan pilotoitu tätä neljässä koulussa. Ja tota, heidän pääsääntöisenä tehtävänä on auttaa lapsia löytämään tiensä s-, öö, harrastuksiin, kertomaan mahdollisuuksista ja tukea lapsen tällästä psykososiaalisia taitoja, elikkä on paljon myös tällästä niinkun yksilöohjausta, puhutaan paljon, öö, perheiden kanssa, tehdään hyvää yhteistyötä kouluterveydenhuollon ja kuraattoreiden kanssa, ja tota, pikku hiljaa sitten vähän

riippuen lapsen ja nuoren tarpeesta, niin ohjataan, tota, eri toimintoihin joko yksilöohjauksen, pienryhmätoiminnan tai sitten ihan harrastuksiin, öö, viemällä niin sanotusti. Ja tätä kokonaisuutta, öö, toteutetaan siis yhteistyössä (-) [0:32:34] kanssa. Ja kaupunkikulttuuritoimialalla, jossa minä istun yhteisissä palveluissa, on sitten (tää niinku) koordinaatiovastuu. Mutta tehdään hyvin, öö, pitkälti niinkun kaikkien palvelualueiden kanssa yhteistyöstä tä-, -työssä tätä hanketta. Ja totta kai sitten harrastuksen tuottajina meillä on sitten kolmannen sektorin toimijoita, jota t-, jotka sitten järjestävät näitä harrastuksia. Öö, pikkusen näistä harrastekavereista, elikkä heidän, öö, (--) motivoida, kannustaa ja tukea lapsia ja nuoria tän harrastamisen aloittamisessa. Ja ihan jo- jopa niinkun joissain tilanteissa niinkun ehkä myös kertomaan siitä, et mitä harrastaminen on, minkälaisia hyvinvointivaikutuksia, öö, se voi luoda lapselle tulevaisuutta ajatellen ja ihan niinkun jokapäiväisessä elämässä. Ja siinä erityisesti pyritään tätä, ehkäistä syrjäytymistä, öö, juurikin näitten harrastusten kautta, että tuotetaan positiivisia kokemuksia ryhmässä toimimisesta, ja sellasia osaamisen, öö, onnistumisen kokemuksia pyritään luomaan mahdollisimman paljon. Ja positiivisia mielikuvia, öö, ja kokemuksia juurikin näistä harrastamisesta ja ymmärtämään sen, et minkälainen merkitys, öö, sillä, että on, on osa jotain, öö, ryhmää ja harrastaa, niin minkälaisia vaikutuksia siihen liittyi sitten ihan oppimisen kannalta, ystävyysuhteiden kannalta ja tulevaisuuden kannalta. Tota, noista muista sanoinkin, nii en käy uudestaan, niin hyppään seuraavaan. Elikkä tällä hetkellä meil on tosissaan tämä lukuvuosi -21-22 meneillään, ja vielä taitaa olla pari viikkoa jäljellä harrastuksia, ennen ku, tota, ne päättyvät sitten tältä lukuvuodelta. Mut me saatiin siis, tota, Etelä-Suomen avi myönsi meille 500 000 euroa, ja josta sitten sen lisäksi omarahoitusosuus on sitten 20 prosenttia. Ja sillä, tota, toimitaan Vantaan alueella. Ja tota, meil on ollut, öö, harrastus-, öö, -ryhmiä noin 200 tänä lukuvuonna. Se on ollu vähän, öö, alakanttiin johtuen ehkä s-, öö, siitä, mitä oltiin ajateltu alun perin, mutta osittain se johtuu tietenki ihan siitä, että, öö, avustusmäärä ei ollut juuri sitä, mitä haettiin, elikkä sitä on suhteutettu sitte tietenki toimintaa sen mukaan. Mutta ollaan tavoitettu noin 4 000 peruskoululaista Vantaalla tän toiminnan kautta, joka on kuitenkin oikeen hyvä luku. Ja kaikkee tätä toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia on tarjottu kaikille vantaalaisille peruskoululaisille. Se ei kuitenkaan tarkoita, et me ihan jokaisella koululla ollaan (pääste-) [0:35:14], pystytty järjestämään harrastuksia. Tämä johtuu lähinnä siis ihan, öö, tilojen puutteesta tai mahdollisuudesta siellä (kyseis-), tietyissä kouluissa järjestää toimintaa. Mut 39 koululla ollaan päästy toimimaan, ja sitten me

toimitaan myös kymmenessä muussa Vantaalla sijaitsevassa tilassa, eli lähinnä lastenkulttuurikeskuksissa, museoissa, öö, sitten, tota, erilaisissa liikuntatiloissa, mitä kaupungilla on, öö, sekä sitten meillä on muutamia tällaisia, öö, erilaisia harrastuksia, joita ei voi järjestää meidän omissa tiloissa tai kouluissa, kuten esimerkiksi kiipeily tai keilailu, niin sitten on erilaisia paikkoja, missä niitä käydään sitten harrastamassa. Ja h-, toimintaa on siis suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi tällä hetkellä, ja, öö, lähinnä, sanotaan, että niinku koulujen, öö, koulukohtaisesti, että riippuen, että mikä on koulun toimintakieli, niin sillä kielellä ollaan lähinnä järjestetty harrastuksia. Mutta tosissaan, öö, monet on kaikille avoimia olevia harrastuksia; niistä, öö, pääsääntöisesti kaikki ovat suomeksi, joihin kuka tahansa voi tulla sitten alueelta. Ja näistä meidän harrastusryhmiin osallistuneista me, tota, kerätään aika paljon dataa, öö tota, myös niinku, et miten, miten heillä menee. Ja miten, öö tota, tämä vaikuttaa heidän omaan, tota, toimintaansa, ja me ollaan saatu aika hyvät luvut: nyt tällä hetkellä toivon mukaan niinkun saavutetaan hyvin meidän kohderyhmää, eli ne lapset ja nuoret, joilla ei ole yhtäkään ohjattua harrastusta, niin tota, meidän harrastuksissa olevista 34 prosenttia kertoi, että tota, tämä on heidän ainoa ohjattu harrastus. Ja he-, ja isona syynä (-) [0:36:57] tuotu esiin se, että, öö, tää taloudellinen aspekti on yksi syy, minkä takia lapsi on pystynyt sitten aloittaa juurikin harrastuksen. Ja osittain myös ihan kuljetukset esimerkiksi harrastuksesta edestakaisin, niin koulussa tai koulun läheisyydessä, niin helpottaa tätä huomattavasti. Nyt sitten, öö, meille on myönnetty tänä, niinku seuraavalle lukuvuodelle saatiin, öö, 600 000 euroa, joka on aivan mahtavaa. Sellasena vertailukohteena, niin tota, öö, Helsingille myönnettiin, öö, 950 000, ja tota, Espoossa oli 300 000, niin Vantaa on saanut oikein hyvän, mukavan potin, ja siinä oli noin 8 miljoonaa, oli, tota, jaossa, öö, tänä (lukuvuonna). Etelä-Suomen avin, öö, puolella 57 oli hakemusta, ja jaossa oli itsessään, öö, 4,5 miljoonaa, että, öö, voidaan olla ylpeitä: ollaan saatu hienosti rahotusta kasaan. Ja tosissaan, öö, nyt ens lukuvuonna me ha-, öö, toivotaan ja halutaan ja pyritään kaikissa mahdollisuuksien mukaan, et saatais nyt ihan jokaisessa koulussa näitä, tota, harrastuksia, että niinkun Vantaan niinkun omien koulujen lisäksi, niin meillä on myös, Steiner-koulussa on myös sitten (toimintaa) [0:38:14] tämän lisäksi. Ja 20 muussa tilassa on tarkoitus järjestää myös, eli meillä on laajennetusti nyt sitten saatu näitä kaupungin omia tiloja käyttöön, öö, sekä sitten niinkun, öö, sitten ulkopuolisia tiloja myös. Eli mutta tehdään paljon ene-, niinku läheisemmin yhteistyötä nytten myös, öö, eri palvelualueiden kanssa ja heidän hallinnoimien tilojen kanssa. Ja ens

diassa. Öö, me tehtiin myös sitten ihan vammai- vammaisopetuksen oppilaille oma kysely, tällänen kuvallinen kysely, joka tehtiin sitten y- yhteistyössä meidän, öö, projektikoordinaattorin, Heli Peltonen, joka työskentelee mun kanssa, niin hän, öö, tota, teki sen yhteistyössä sitten vammaisopetuksen, öö, avustajien ja o- opettajien kanssa. Ja saatiin sieltä, öö, sadalta oppilaalta saatiin vastaukset, et noin puolelta, mutta saatiin tarpeeksi tietoa, et pystytään järjestää mukavaa toimintaa. Öö, kouluterveyskyselyä ollaan käytetty ja erityisesti kartotettu sitten niitä kouluja, jossa se harrastuneisuus on ollut vähäistä. Öö, ja tota, sen mukaan myös sitte suunniteltu toimintaa, että pyritään niille, niille alueille ja niille kouluille erityisesti sitten, öö, luomaan enemmän mahdollisuuksia harrastamiseen. Ja tosissaan näistä palautekyselyistä, elikkä kaikki nää lapset ja nuoret, jotka ovat meidän harrastuksissa olleet, niin heille lähtee, öö, kaks palautekyselyä, öö, vuosittain, elikkä, tota, ensimmäinen menee siinä jouluna, ja sitten tulee tosissaan, öö tota, nytten loppukaudesta, elikkä nyt ollaan juurikin saamassa sitä dataa, ja siinä erityisesti, öö, varmistetaan (sitä) [0:42:59], miten (--) harrastuksen laatu, öö, miten lapset ovat viihtyneet, minkälaiset asiat, öö, ovat niinkun pitäneet (heidät harrastus-, tai) jos on lopettanut harrastuksen, niin minkä takia on lopettanut, et minkälaiset asiat niihin vaikuttaa. Ja nytten, öö, enevissä määrin, tota, ollaan, pyritään myös sitten pääsemään mukaan, tota, oppilaskuntien, nuorisotalojen toiminnan ja sitten esimerkiksi tää koulujen vaikuttajapäivien kautta niinkun keräämään dataa ja, öö, kuulemaan lapsien toiveita ja huolia, ja mil-, mi- miten me voidaan tehdä työtämme vielä paremmin. Ja tässä on tällänen, öö, muutamia tällasia aika perusjuttuja, mitä meillä tuli tästä harrastustoivekyselyssä, elikkä me kyseltiin, öö, ensiksi tälläsenä niinkun laajempina kokonaisuuksina, ja tässä alussa näkyyki, että liikunta jyrää aika niinkun selkeesti ykköstoiveena, ja taide tulee hyvin läheisenä kakkosena. Se totta kai, se tota, vähän vaihtelee koulukohtaisesti, että onko liikunta vai taide se ykkönen, mutta ne on selkeesti, tota, ne kaksi, jotka niinkun, öö, ovat ihan ensimmäisinä toiveina (lapsilla) [0:44:10]. Sit meil on tää muut harrastukset. Mä sanon tässä vaiheessa myös, että nää, me ollaan kerrottu niinkun, öö, siinä kyselyssä, minkä tyylisiä harrastuksia näihin kuuluu, että ne ei ole ihan näin, öö, sanotaanko, öö, epäselviä käsitteitä, elikkä muihin harrastuksiin kuuluu sitten, öö, esimerkiksi, öö, öö, vaikka eläinharrastukset, astrologiaa, öö, erilaiset, öö, tota, tiedeharrastukset, keppihevosten rakentelu, öö, mopojen rassa, tän tyyppiset, kaikennäköiset, jotka eivät niin sanotusti kuulu tälläisen, öö, perinteisten liikunta-, taide-, käsityö-, käsityö- tai ilmaisutaitojen, tota,

harrastuksiin. Sit nelosena meil on tullut tätä käsityötä ja ilmasutaitoa, jossa sitten tietenki tulee enemmän sirkusta ja tanssia ja teatteria ja, tota, erilaisia kädent- -taitoja. Ja sitten, tota, tälläset monimuotoiset harrastukset on sitten sellasia kokonaisuuksia, jossa pääsee kokeilemaan vähän kaikennäköstä. Elikkä ne saattaa olla sellasia, jotka yhdistää kaikkia näitä erilaisia harrastus-, öö, -lajeja ja luo niistä sitten sellasen, öö, koko lukuvuoden kestävän, öö, kokeiluharrastamisen mahdollisuuden. Tai sitten se saattaa olla esimerkiksi, et keskitytään pelkästään palloilulajeihin tai kamppailulajeihin.

0:45:28.5 Lauri Kaira

Nyt, nyt täytyy valitettavasti todeta, että –

0:45:32.4 Anna Puhakka

Se on oikein jees. Minulla... voin sanoo kiitos.

0:45:36.5 Lauri Kaira

Selvä. No niin, koska tämä esitys vei koko esitykselle että myös keskustelulle varatun ajan, niin kaikki... tääl on tullu pari tämmöstä puheenvuoropyyntöä, (joten näin ollen pysty) myöntämään näitä puheenvuoroja. Eli tota, öö, pyydän, että valtuutetut, jo-, tä-, jotka halusivat tästä teemasta kysyä, nii lähettävät suoraan, suoraan tota, projektipäällikkö Puhakalle sen, tota, sähköpostilla sen kysymyksen. Kiitoksia paljon, aihe oli tärkeä, ja, ja oli kiva kuulla siitä (-) menemme eteenpäin. Kiitoksia.

0:46:12.6 Anna Puhakka

Kiitoksia.

0:46:15.0 Lauri Kaira

No niin. Seuraava teema meillä on, meillä on sellainen... Öö, tiedoksi, valtuutettu Karlsson, te näytte tällä hetkellä erittäin hyvin tv-ruudussa. Noin, nyt sitten, öö, on... Ja nyt mennään sitten eteenpäin. Seuraavana teemana on yhtä tärkeä teema, eli hyvinvointikatsaus. Ja meille hyvinvointikatsauksen tulee pitämään strategia- ja tutkimuspäällikkö Vesa Kokkonen ja lasten ja nuorten palveluiden koordinaattori Tia Ristimäki. Tälle teemalle on valittu yhteensä, varattu aikaa yhteensä puoli tuntia, että jos nyt, jos voi toivoa, niin jos kumpikin esitys veisi kymmenen minuuttia, nii sen

jälkeen meillä jäisi aikaa kymmenen minuuttia noin viidelle kysymysvastausyhdistelmälle, nii sillä tavalla me pysyttäs aikataulussa. Olkaa hyvä.

0:47:16.9 Vesa Kokkonen

Kiitoksia, puheenjohtaja, eli mä vedän varmaan tämän koko setin, ja Tia on niinku tukena noihin mahdollisiin kysymyksiin, koska hän osan tästä aineistosta tuntee paremmin. Eli tota, pyrimme pysymään aikataulussa. Dioja on paljo, mutta tuota, (ne on graf-, tilast-) tilastoaineistoja, eli tuota, niihin varmaan (kannattas tutustua) hetkellisesti tavallaan myös o- omassa rauhassa, ja kysymyksiä saa toki sitten lähettää, lähettää sen (jälkeen, kun tämä on) käyty. Eli hyvinvointikasta-, -katsaus, (jossa on jaoteltu tosiaan) eri, eri osiin, ja (--) hyvinvointikatsauksessa painopiste on hyvin vahvasti tässä koronaelpymisessä, koska se (--) aika vahvasti näihin kaupunkikaupunkilaisten hyvinvointeihin. (--) aineistona on hyvin vahvasti toisaalta THL:n kouluterveyskysely, toisaalta meidän oma pääkaupunkiseudun hyvinvointi-hyvinvointikysely sekä joitain muita tilastoja, rekisteriai-, -aineistosta on vedetty tämmönen yhteenveto. (--) [0:48:21] Vantaan kaupunki on tehnyt toipumissuunnitelman koronasta, jos on otettu monia eri, eri kohtia sekä kaupunkilaisten hyvinvointiin, työntekijöitten hyvinvointiin liittyen, en mene nyt tähän enempää, sitä varmaan käsitellään joskus muullonkin, vaan mennään eteenpäin. Eli ensimmäinen tosiaan tärkeä asia tässä katsauksessa on terveys. (--) ensiks tämä yhteenvetodia, jossa on tärkeimmät nostot. (Ja se, mikä täältä aineistosta) nousee hyvin selkeästi, on sitte koro- koronaepidemia on lisännyt erityisesti nuorten naisten uupumusta, näkyy selvästi kaikkien koulu-uupumisen lisääntyneenä. Nuorten kokema ahdistuneisuus on yleistynyt selvästi ja tytöillä enemmän kuin pojilla. (-) päivittäinen liikunta on vähentynyt koronaepidemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä. Työikäisten alkoholinkäyttö on lisääntynyt korona- koronaepidemian aikana hi- hieman ja hieman vanhem-, va-, niinku vanhempia ikär- ikäryhmiä enemmän. Mutta sit hyvänä (--) [0:49:24] niitten nuorien osuus, jotka eivät käytä alkoholia, niin on edelleen kasvussa. Ja erityisesti naisten ja nuorten, nuorempien ikäryhmien epäterveellinen napostelu on lisääntynyt koronaepidemian aikana ja lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa. Et ehkä tä-, nämähän tavallaan on hyvin (--) osittain näkyy tietysti tämä etätyö, etätyö, etäopiskelu, mikä (-) vaikuttaa sit muun muassa (vaikkapa) liikuntaan, eli jos päivittäin ei lähdetä liikkeelle, nii se liikunta jää vähäisemmälle, ja sillä voi olla myös (vaikutuksia muun muassa) niinku ruokailukäytänteihin, eli jos ei tavallaan sen

(-) normaali ruokailurytmi ja siihen liittyvät lounaat ja muut jää välistä, niin ruokailu muuttuu naposteluksi. Mut tosiaan tässä sitten nämä uupumusdiat, eli nämä kuvaa nytten (-) pääkaupunkiseudun hyvinvointikyselystä (--) uupumisen lisääntymistä. Ja tää näkyy hyvin selkeästi, selkeästi toki kaikilla, mut etenkin naisilla, etenkin nuor- nuorilla naisilla, 20–39-vuotiaitten ikäryhmässä selkeästi näkyy, näkyy uupumisen lisääntyminen. Ja ennen kaikkee se on vaikuttanu korkeasti koulutetui-, ko- koulutettuihin (--) [0:50:35] näkyy vähän selkeämmin kuin pääkaupunkiseudulla, mut samankaltasia tuloksia toki molemmissa. Ja nuorten kokema ahdistuneisuus on yleistyny selvästi. Nää on tavallaan mun mielestä tässä niinku aika hyvin selkeitä, vahvoja kasvulukuja, varsinkin niinku tyttöjen osalta. Sekä perusopetuksessa, lukiossa, ammatillisissa oppilaitoksissa on nähty, nähty tämä niinku sama, sama kehitys (ko-), täs on vasemmalla koko maa, oikealla Vantaa. Samansuuntasiahan nämä kehitykset on, on kaikkialla, kaikkialla, ei siinä hirveen suurta hajontaa oo, mutta kasvua on, on ollu nähtävissä. (Täs on tosiaan) kolmen vuoden aikasarja, millon tämä kouluterveyskysely tehdään, (siis, tai anteeks), kolmen kyselyn, kysely tehdään kahden vuoden välein. Ja sit masennuslääkkeiden käyttö on hieman nousussa. Siinä on iän myötä nouseva, nouseva trendi. Ja sit tosiaan toinen on koulu-uupumus, se on myös selkeesti kas- kasvussa. Näkyy ennen kaikkea, ennen kaikkea tytöillä (--) [0:51:36] perusopetuksesta lä- lähtien, yl- yläkoulusta lähtien. Joka kolmas yläasteen ja lukion tytöistä kertoo olevansa, ko- kokevansa koulu-uupumusta, (eli ne on suunnilleen) samankaltasia lukuja ku ahdistuksessa (--) erittäin korkeita. Ja alakoululaisi- alakoululaisistakin noin 15 prosenttia kokee koulu-uupumusta, eli se koskee jo näin nuoria lapsia ja o-, lapsia ja ko- koululaisia. Ja sit tosiaan lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa. (--) tavallaan mä en oo sosiaalialan suurin asiantuntija, mutta (näissä pitää muistaa) se, että ne tietysti kertoo, kertoo myös yhteiskunnassa muuten, eli tuossahan niinku se kasvu tavallaan tuli juuri tähän heti vuoteen -21 (--) tavallaan tietysti (korona-aika), nii se oli tavallaan jopa, jopa tavallaan ollu hienoissa, hienoista laskua, (et se tietysti) tavallaan ei välttämättä aina ole niinkun puhtaasti huono asia, vaan voi myös kertoa, että lasten haasteet ja hätä on tullut huomattua. Ja sitten mä päivittelen l- liikunta, eli se näkyy lähinnä niinku, tuota, on vä- vähentynyt erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä. Eli siihen, veikkaan, et vaikuttaa jonkun verran nää etätyö- etätyösuositusten lisääntyminen. Ja (se, sitä) [0:52:55] mun teoriaa tukee (-) se, et se näkyy ennen kaikkea niinku korkeasti koulutetuilla, eli (-) korkeasti koulutetut on olleet niitä, joil o ollu suurempi mahdollisuus jäädä, jäädä

etätöihin. Ja työikästen alkoholinkäyttö on lisääntynyt koronaepidemian aikana hieman vanhempia ikäryhmiä enemmän. Hirveen nopeahan tuo kasvu ei ole ollu, mutta selkeesti on, tosiaan alkoholinkäyttö on, on ollu työikäisillä kasvussa ja nuoremmilla hieman, hieman enemmän kuin vanhemmilla ikäryhmillä. Ja koulutusaste ei ole yhteydessä lisääntyneeseen alkoholinkäyttöön, eli jokseenkin niinku tavallaan koulutusasteesta riippumatta, että Vantaalla (--) perusasteella se on lisääntynyt hieman vähemmän kun keski- ja korkea-asteella, mut nää erot ei ole kovin merkittäviä. Pääkaupunkiseudulla sit taas tuo on huomattavasti tasaisempaa. Ja erityisesti naisten ja nuorempien ikäryhmien epäterveellinen napostelu on lisääntynyt. Tässä näkyy nämä luvut, eli tosiaan siellä kuitenkin mennä- mennään selkeesti esimerkiksi tuolla alle 40-vuotiaitten ryhmässä, ryhmässä (tosiaan) [0:54:02] pääkaupunkiseudulla mennään ja sekä Van- Vantaalla mennään niinku, 40 prosenttiakin ilmoittaa, että tämmönen epäterveellinen napostelu – makeiset, suklaa, virvoitusjuoma, sipsit – on, niitten käyttö on lisääntynyt, tosiaan naisilla hieman enemmän, mutta myös mie- miehillä. Ja tosiaan se on lisääntynyt enemmän erityisesti keski- ja korkea-asteen koulutetuilla. Tähänki voi tietysti selityksiä hakea monesta, mutta itse tosiaan veikkaan, et se voi tosiaan vaikuttaa, (et tosiaan tää) etätyöskentely on sotkenut tätä päivittäistä ruokaryhmiä (--) vaikuttaa myös liikunnan määriin. Mut sitten hyvänä ilmiönä on se, että niiden nuorien osuus, jotka eivät käytä ollenkaan alkoholia, niin on ollut ka- kasvussa, (ja varsinkin nyt jos katsotaan, niin) yläkouluikäiset, niin siellä kuitenkin, kuitenkin on selkeä enemmistö täysin, täysin raittiita, ja (sitten tietysti) lukion ykkös-, kakkos(-) lain mukaan heidänkin pitäis näin vielä olla, mutta tuota, ne määrät on ollu, ollut kasvussa, mikä on positiivinen ilmiö. Sit yhteisöllisyys, se, mikä on ehkä tavallaan ymmärrettävää ja aik- aika ennustettuakin, niin koronaepidemia on vähentänyt yhdenpitoa, -pitoa läheisiin ihmisiin ikäryhmistä, sukupuolesta riippumatta. Ja yksinäisyys on lisääntynyt e- erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä. Ja koron-, nuorten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt aiempaa voimakkaammin, erityisen voimakkaasti on lisääntynyt nuorten tyttöjen kokema yksinäisyys, eli tytöt nousee tässäkin esiin. Nuoret kosk-, kokevat myös keskusteluyhteyden vanhempiin heikentyneen. (--) [0:55:38] (edelliseenkin puheenvuoroon), nii useimmilla nuorilla on viikottainen harrastus. Ja pandemian aikana ihmisten saattaminen yhteen ja yhteisöllisyyden kokemusten tuottaminen (--) vaikeutunut. Siel o paljon rajoituksia, paljo, paljo kieltoja. Ja pandemia on nostanu vapaa-ajan palveluiden roolin esiin, ja sit ehkä tavallaan (--) (pandemiainnovaatiota varsinkin digitalisaatiossa) (--) pysty

tehokkaasti käyttämään. (--) onko yhteydenpito ystäviin ja sukulaisiin vähentynyt, eli mikä muu ainaki itsee tässä yllätti se, et se ei niinkään ole näkynyt näissä niinku... siis on toki vähentynyt huomattavasti myös vanhemmilla ikäluokilla, mut vahvasti näkyy nimenomaan työikäisillä, että yhteydenpito on vähentynyt. Ja koronaepidemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin henkilöihin erityisesti korkeakoulutetuilla. Tässä tää ero on ihan niinku se-, se- selkeä eri koulutusryhmien välillä. Yksinäisyys on lisääntynyt koronaepidemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla ty- työikäisillä, eli tosiaan, mikä kaikki tähän on vaikuttanut, mutta tavallaan ne paikat, jossa ihmiset verkostoituu, niin selkeästi ei ole ihmiset niihin päässyt tutustumaan toi- toisiinsa. Ja ennen kaikkea korkeakoulutetuilla on lisääntynyt. Se hyvin voi vaikuttaa (-) [0:56:54] tähän, että kun (-) on jäänyt pois, pois tämän epä-, etätyön takia, niin sit näkyy, sekin näkyy yksinäisyytenä. Ja nuorten yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt voimakkaasti, ja nää on aika pitkälle samannäköisiä kun nää uupumus- ja ahdistusluvut, (eli siellä) nousee tosiaan tämä ty- tyttöjen osuus selkeesti, selkeesti esiin, mutta toki pitää muistaa, että poikienkin ongelmiin pitää kiinnittää huomiota. Ja (--) yksinäisyyden kokemus on yleistynyt vain hieman, et (--) huomattavasti vähemmän, ja s- se on kasvanut hitaammin. Ja nuoret tosiaan koki van- vanhempien kanssa keskusteluyhteyden heikentyneen (--) suurin osa kokee, että heil on, on hyvä keskusteluyhteys vanhempien kans. Tää muutos on väärään suuntaan, mutta tilanne on vielä kuitenkin hyvä. Ja tosiaan (harrastukset on, tota), si-, niistä puhuttiinkin, niin mennään siitä vaan eteenpäin, mut tosiaan useimmilla kuitenkin se ko-, harrastus on. Ja tosiaan se on vaikuttanut vapaa-ajan tilojen käyttöön monella tavalla (--) [0:58:00] (meil on erityisryhmiä, jotka) kaipaa enemmän ohjattuja liikuntaa, (on) enemmän sen varassa, (näillä tietysti) on ollu palvelut alhaalla koro- koronan aikana. Ja me nähtiin tavallaan, mikä on, mikä tärkeä rooli näillä yhteis- yhteiskunnan palveluilla on, et (tää on niinku) hyvä, hyvä (muistaa, että korona nosti sen) ehkä vahvasti esiin. (Tässä sit vielä) nuorisotyön lukuja. (Eli se) luonnollisesti on, tota, vaikuttanut nuorisotilojen k- kävijämääriin muun muassa se, et niitä (--) suljettuna, mutta tietysti nuorten liikkumiseen ja käyttäytymiseen se on (-) vai- vaikuttanut, missä he lii- liikkuvat. Sit elinympäristö. Lähes joka kymmenes el-, alakoululainen kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikottain. Nuorilla kiusaaminen ei ole aivan niin yleistä, y-, mutta yläkoulussa kuitenkin 5 prosenttia. Asunnottomien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien määrä lisääntynyt. Ja virkistys- ja ulkoalueiden käyntimäärät ovat kasvussa, (mikä on nyt aika) selkeä sillon, kun tää

kuitenki on vielä vuodelta -21, eli kun mu- muita toimintoja on ollu suljettuna, niin u- ul- ulkoilu on kuitenkin ollu aina luvallista. Eli tässä nämä luvut koululaisten kiusaami-, kiu- kiusaamisesta. Siellä tosiaan nyt (--) [0:59:15] niin siellä on poja-, poikien ja tyttöjen kius- kiusaaminen lähes yhtä yleistä, se on ehkä täs semmonen y- yksi havainto. Ja nuorilla kiusaaminen ei ole ihan niin yleistä, mutta yläkoulussakin 5 prosenttia kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikottain, mikä on tietysti asia, johon on, on puututtava. Ja tosiaan (-) nähdään, et niinku lukiossa kiusaamista on ehkä jonkun verran vähemmän kun muilla, muilla tuota, o- o- o- oppi-, niinku muilla oppilaitoksil, yläkoulussa tai am- (ammattikoulussa) (-) ammatillisissa oppilaitoksissa tyttöjen ero lukioon on aika pieni. Asunnottomien kokonaismäärä, se on laskussa, mikä on pos- positiivinen ilmiö. (--) virkistysalueitten käyttöä (--) nämä sauna- ja kahvilapalvelut ei ole (--) Sipoonkorven kansallispuiston kävijämäärä on melkein tuplaantunut. Eli nää on tietysti varmasti ollu ihmisille hyvin tärkeitä, tärkeitä paikkoja tämän epi- epidemian aikana, ja varmaan (-) sen jälkeekin, mutta tää kasvu on ollu ihan selkeää. Ja sit työ ja toimeentulo. Etätyön tekeminen on lisääntyny Vantaallakin, niinku muuallakin. Koronaepidemia on vaikeuttanut erityisesti työikä-, vaikuttanut erityisesti työikäisten talouteen. Taloudellinen tilanne on heikentynyt koronaepidemian aikana erityisesti alemmissa koulutusryhmissä, (mikä on tietysti aika) [1:00:36] selkeä, että (--) rajotukset ko- kohdistuivat, ei niinkään esimerkiksi asiantuntijoihin. Koronaepidemia on heikentänyt vanhempien työllisyystilannetta vantaalaisissa lap-, vauvaperheissä. Koronaepidemia näkyy vahvasti sekä lomautettujen että työttömien (määrissä, mutta) laskua on nähtävissä kevään 2020 luvuista. Nuorten työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen korkealla. Ja sairauspol-, -poissaolojen määrä on kasvussa koko maassa, ja naisilla on sairauspoissaoloja miehiä enemmän. (Eli tässä etätyön tekemisestä): etätyön tekeminen on lisääntyny. Se näkyy kaikissa, (tai niinku näi- näissä) molemmissa ikä- ikäryhmissä. Siin nyt ei ole hirvi- hirvittävän suurta eroa miesten na-, ja naisten välillä. Ja etenkin korkeasti koulutetuilla etätyö lisääntynyt; tää on aika selkeä, eli korkeasti koulutettujen työt on sellasii, että ne pystyy tekemään helpommin etänä kun sit taas jotku su- suorittava- suorittavat teollisuustyöt (--) niin edelleen. Sit sairauspoissaoloissa on ollu jo jonkin aikaa selkeää kasvutrendiä, mut tuota, siin ei nyt ehkä mitään ihan, ihan suurta hyppäyst oo tapahtunut (--) [1:01:44] Vantaalla vuodesta -19 vuoteen -20, mut (siinä on, sitä edelsi Vantaalla tommonen) pienoinen lasku. Sit täs on työttömät ja lomautetut, eli tähän nyt näkyy se, että kun koronaepidemia alko, niin tietysti

lomautetut hyppäs todella nopeasti ja työttömyys sen mukana, mutta sen jälkeen myös hyvin nopeasti varsinkin tuo lomautettujen määrä on lähteny laskuun, ja työttömyys on edelleen laskussa, mikä on positiivinen ilmiö. Mut (--) huolissaan, näähän tietysti työttömyysluvuthan on tässä jo päivittyny, nuorisotyöttömyys laskee, jopa pitkäaikaistyöttömyys on lähteny näis luvuissa vähän laskuun, mutta tuo pitkäaikaistyöttömyys uhkaa jäädä aika korkealle tasolle. Sit tässä suurten kaupunkien tilanne: tässä vaiheessa Vantaa (--) tämä raportti on laadittu vielä heikoimmassa tilanteessa, mutta se on laskenut tällä hetkellä Turun alapuolelle. Ja (erityisesti) työikästen talouteen (on ollu vaikutuksia) (--) ymmärrettävää, että lomautukset kohdistuu sit työikäisiin (--) tulovirta on vakaampi. (--) moni vaikutus näkyy ko-, huolestuttavammin korkeakoulutetuilla, niin nämä toimeentulo-ongelmat ja sen heikentyminen näkyy enemmän matalasti koulutetuilla, mikä taas johtuu aika pitkälle siitä, (et tää) [1:02:54] koronaepidemia ja siihen, siihen liittyneet rajoitustoimenpiteet sattu juuri tän niinkun ravintola-, tapahtuma-, henkilökohtasiin (--) koulutustaso on sit ehkä matalampi. Ja tosiaan vanhempien (--) kautta lasten hyvinvointiin on ollu vaikutuksia. Ja (--) nämä suhteessa tuohon toimeentulotuen saajien määrä, miten se on ke- kehittyny, eli (--) toki tavallaan, niinku näkyy, ollu vuodesta toiseen niinkun he- heittäjä, mut tavallaan tuo laskusuhdanne ainakin niinku (päättö) (--) ja koe-, nopeasti, koettu hyvinvointi, elämänlaatu ja onnellisuus. Suurin osa työikäisistä kokee terveytensä hyvänä. Joka toinen aikuinen kokee elämänlaatunsa hyväksi. Koronapandemia on vähentänyt erityisesti nuorten naisten toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen. Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämään koronae- koronaepidemian aikana heikentyy myös valtakunnallisesti. Ja suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväinen elämään. Eli täs on tää terveytensä hyväks kokevien osuus. Se on kuitenkin periaatteessa (aika) [1:03:59], sinänsä onneksi aika (--) luonnollisesti laskee iän myötä. (Ja noin joka toinen aikuinen) kokee elämänlaatunsa hyväksi. Ja suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväinen elämäänsä. Siellä on toki la- laskua jo- jonkun, jonkun verran havaittavissa. Ja, ja myös valtakunnallisesti näkyy, näkyy nämä, tuota, tämä hei- heikentyminen. Ja ennen kaikkea nuorten naisten toiveikkuus tulevaisuuden suhteen on vähentynyt. Ja se o vaikuttanu ennen kaikkea korkea- asteen koulutettuihin. (No sit vielä oikeestaan) viiminen dia, eli tavallaan muistutus niinku näitten erityisryhmien tilanteesta, eli se on vaikuttanu vanhuksiin ja vammaisiin, ja se on tavallaan niinku hu- hu- huomioi- huomioitava, huomioitava siinä, että tavallaan nämä erityisryhmät ja heidän tarpeet on pystyttävä sit huomioimaan.

Nopeas-, aika nopeasti juoksin nämä läpi, mutta jätin kuitenkin kysy- kysymyksille jonkun verran aikaa, eli nyttien suljen esityksen, ja voimme vastaila kysymyksiin.

1:05:01.5 Lauri Kaira

Selvä, paljon kiitoksia, meillä on tässä niinkun, meil on vajaa, vajaa kymmenen minuuttia nyt mahdollisuus esittää sitten kysymyksiä. Eli nyt, tuota, koska aiemmat puheenvuorot liittyivät tuohon edelliseen teemaan, niin niitä emme enää, enää tuota, öö, myönnä, vaan nyt pyydämme sitten esittämään, tekemään puheenvuoropyyntöjä, jos halutaan kysyä tästä hyvinvointikatsauksesta. Keskustelu alkaa. Koska puheenvuoropyyntöjä ei näy, todetaan, että... Onko siellä puheenvuoropyyntöjä? Aha, selvä –

1:05:45.1 Tunnistamaton puhuja

Puheenjohtaja, siellä on monta.

1:05:46.8 Lauri Kaira

Kiitoksia tästä. Tässä, tässäpä jo nyt näkyikin täällä näitä. Hyvä. Keskustelu, puheenvuoropyynnöt, -pyynnöt ovat nyt siis tehty, vedetään tähän kohtaan viiva. Eli viimeisin puheenvuoropyyntö on Juha Järällä. Noin. Kiitoksia, nyt mennään katsomaan nämä puheenvuoropyyntöjen määrät. Täällä on siis, öö, Tikkanen Eeva aloittaa, ja Siru Kauppinen valmistautuu.

1:06:19.0 Eeva Tikkanen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Ja kiitos hyvästä esityksestä, jossa valitettavasti oli harmillisiaki uutisia. Monet näistä näkökulmist toi esille sen, että vantaalaiset perheet ovat lujilla. Vanhemmat, lapset, nuo-, ja etenki nuoret ja vanhemmat, työssäkäyvät vanhemmat, niin minkälaisia johtopäätöksiä on tehty perheiden ja vanhemmuuden tukemiseksi tässä tilanteessa?

1:06:48.7 Lauri Kaira

Kiitoksia, ja nyt sanotaan suoraan vastaajalle, että jotta meil on mahdollisuus ehtiä tämä prosessi läpi, niin otetaan kaikki kysymykset kerralla, ja sitten napakka yhteisvastaus. Valtuutettu Kauppinen, ole hyvä.

1:07:02.0 Sirpa Kauppinen

Kiitoksia. Koronal on varmasti ollu vaikutusta tohon koulu- kouluissa tapahtuneeseen hu-, uupumiseen ja ahdistukseen, mut mä kysyn, et onko mitään tutkimusta sillä, voiko, öö, näillä, öö, melutasoilla tai pu-, öö, tiloja parantamalla, tai onko esimerkiks itseohta-, -ohjautuvuuden lisää- lisääntymisyyde-, lisääntyneisyydellä ollu, tota, mahdollisesti vaikutusta? Elikkä onko (tutkittu), et pystyykö sitten helpottaa koulutyöllä tai koulun jollain järjestelyllä tätä ahdistumista ja uupumusta, opetusjärjestelyllä, tämmösellä? Ja sitte, tota, (tai mitkä näist vähentää parhaiten)? Toinen on sit, et huumeidenkäytöst puhutaan alkoholii väh-, enem-, en-, öö, niinkun (enemmän julkisesti), niin millasii toimia tämän suunnan muuttamisen vaatis, että onko siihen resursseja, tähän huumeidenkäytön tavallaan puuttumiseen. Kolmas kysymys koskee yhteisöllisyyttä: itse huomasin, että (--) puuhastelu yhdisti monia vanhempia ja nuorempiakin vantaalaisia ja toi hirveesti sitä yhteisöllisyyttä siihen, jotain tekemistä ihmisille koronan keskellä. Mietin, voiko tämmösiä projekteja saada lisää, koska se v-, oikeesti vähentää yh- yhte-, siis yksinäisyyttä. Ja sitten si-, vielä viimeinen kysymys, et o-, vähän viitaten tähän edelliseenkin puhujaan, että onko Vantaa miettiny, miten vauvaperheiden taloudellista stressiä voitais helpottaa, koska siitähän on merkittävät vahingolliset vaikutukset lasten hyvinvointiin. Kiitos.

1:08:25.8 Lauri Kaira

Kiitoksia. Seuraavaksi valtuutettu Eerola.

1:08:32.9 Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja. Tällanen, öö, (-) huomio, tuota, sikäli, että, että että, näillä kyselytunneillahan välttämättä pääosassa ei ole se, että valtuutetut saavat virkamiehiltä tietoa, koska virkamiehet tietysti ovat meidän käytettävissä, käytettävissä aina. Nämä ovat myöski julkisia tilaisuuksia. Monet kysymykset, jota täällä esitetään, niin tulevat kansalaisilta. Jos me lähetämme sähköpostia ja saamme siihen vastauksen, niin kansalaiset eivät sitä, tai kaupunkilaiset eivät niitä vastauksia sitten, sitten näe, et sen takia olis tärkeä saada niitä vastauksia myös täällä julkisessa kokouksessa. Mun kysymykseni liittyy, tuota, tuohon ruoka-avun tilanteeseen Van-Vantaalla. Öö, tässä esityksessä, tuota, te kannoitte kovasti huolta tämmösestä sukl-, su-, perunalastujen ja suklaan syömisestä, mutta samalla, öö, monilla, öö, myöskin vantaalaisilla, nii (eivä-, ei, tuota), toimeentulo riitä ruokaan. Yleisradio uutisoi, öö, eilen, että jonot ruoka-apuun ovat kasvaneet jopa pidemmiksi kuin synkimpinä korona-

aikoina. Ja nyt myöskin huolta herättää se, että näitten avustuskas-, nää avustuskassit ovat paljon keveämpiä, kuin, kuin ne ovat aikasemmin ollut, e-, olleet, eli lahjotuksia ei saada. Miten tämä tilanne näkyy Vantaalla, ja millä tavoin Vantaan kaupunki, öö, pystyy tämmöseen tilanteeseen vastaamaan?

1:09:51.5 Lauri Kaira

Kiitoksia. Ja seuraavana puheenvuoro, valtuutettu Vacker.

1:09:59.4 Marjo Vacker

Kiitos, puheenjohtaja. Ja kiitos katsauksesta. Haluaisin esittää kysymyksen long covid -sairastuneiden (--) ovatko ne nyt otettu kaupungissa huomioon ja millä tavalla? (Toki tämä on sitten myöski) sote-puolta. Ja toinen kysymys: kiitos, valtuutettu Kauppinen, kokonaisuus, kokonainen päihdehoito, myös alaikäiset mukaan lukien, niin tä- tähän resursseja pyytäisin vielä tarkentamaan. Kiitos.

1:10:32.4 Lauri Kaira

Kiitoksia, ja sitten viimeisenä ensimmäiseksi kysymysvuoronsa, puheenvuoron pyytänyt Juha Järä. Valtuutettu Järä, ole hyvä.

1:10:40.9 Juha Järä

Kiitos, puheenjohtaja. Joo, tota, tässä paljon hyvinvoinnista puhutaan, ja nyt täs ei oikeen niinku Vantaan kaupungin teot kohtaa. Tuota, öö, Hakunilan frisbeegolfrata voitti osallisuushankkeen, joka on hyvinvointiin vahvasti liittyvä, eli frisbeegolfrata Hakunilaan. No nyt sitä on rakennettu, tota, kohta vuoden päivät ellei pidempäänki jo. Sinne on saatu ainoastaan korit paikalle. Ja mä oon tätä asiaa sitte, tota, muiden, lukuisten kansalaisten tai kuntalaisten saatesanoin kysellyt, että koska se on valmista, ko se luvattiin niinku täksi kesäksi. Tänään sain vastauksen kaupungininsinööriltä, että koitetaan saada syksyksi, syksyksi kuntoon, että siellä on korit paikallaan. No, kuntalaiset ja minä kyllä tiedetään, että siel on korit paikallaan, mutta kaikki muu puuttuu. Öö, tää on niinku, jotenki tuntuu aivan käsittämättömält. Tää on, öö, frisbeegolf on yläasteikästen poikien toiseksi suoritu-, suosituin harrastetoive Olympiakomitean tutkimuksen mukaan moponkorjauksen jälkeen. Ja tietenkin vauvasta vaariin siel käydään ilmaseks: tää on koko kansan harrastus. Öö, miten näette tämmösen vastauksen vastaamaan siihen kuntalaisten suureen kysyntään,

että tota, ne odottavat pääsevänsä sinne nyt kesällä eikä syksyllä, kun sataa vettä ja alkaa ilmat viilenemään. Onko tämä niinku järkevää rahojen käyttöä, ku 30 000 on näin vaikeeta saada kuntoon laitettua, mutta patio voidaan siirtää päivässä toiseen paikkaan? Kiitos.

1:12:10.8 Lauri Kaira

Kiitoksia, ja nyt on tilaisuus sitten vastata näihin kysymyksiin. Ole hyvä.

1:12:15.0 Vesa Kokkonen

Kiitoksia, eli mä vastaan ihan lyhyesti, että jätän Tialle tosiaan myös tilaa, että (-) perheiden ja muiden tavallaan hyvinvoinnissa (ja tässä koronasta toipumiseen, niin) mehän teemme nyt tavallaan päivitettyä koronasta toipumissuunnitelmaa, (jossa näitä) hyvinvointitarpeita ja haasteita otetaan huomioon. Mul ei oo pääsyä sellaseen tutkimukseen (--), nämä nuorten hyvinvointi, niinku, niinku tämmöset mielenmielenterveyteen liittyvät (hyvinvointitautatekijät) (--), valideja pointteja, mitä nostettiin esiin, ja näitten huu- huumeohjelmien resursointiin toivon, että (--), (niihin minä osaa ottaa) kantaa (--), Tialle puheenvuoron.

1:12:59.9 Tia Ristimäki

Joo, kiitoksia, Vesa, ja iltaa minunkin puolesta. Oikeestaan ainoa semmonen kysymys, johon voin kommentoida, liittyen meidän hyvinvointiraportointiin ja nyt ilmestyneeseen katsaukseen, että kouluterveyskysely ei ikävä kyllä anna meille tietoa siitä, että mih-, mistä asioista tai mihin asioihin koulu-uupumus on yhteydessä. Elikkä siellä kartoitetaan vaan eri ikäluokkien tyttöjen ja poikien kokemusta omasta koulu-uupumuksestaan. Että sitä en ikävä kyllä osaa sanoa, että onko kansalli- kansallisesti tai kansainvälisesti tutkittu tätä. Ja toisena kommenttina: suurin osa kysymyksistä liittyi tehtävään työhön, hyvinvointityöhön, niin meil on kaupunkikulttuuri ottanut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin, ja meillähän on ajankohtaista päivittää kaupunkitasoinen hyvinvointiohjelma ja sitä mukaa muun muassa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, niin nää tän päivän kysymykset varmaan kannattaa pistää muistiin ja huomioida sitten siinä kohtaa. Kiitoksia.

1:14:13.4 Lauri Kaira

Ja lisäksi vastaustäydennyksen on pyytänyt Henry Westlin, esittää, ole hyvä.

1:14:22.7 Henry Westlin

Joo, kiitos, puheenjohtaja. Valtuutettu Järä oli tossa aivan oikeas, et tää on luokattoman kauan kestänyt tää Hakunilan frisbeegolfradan toteutus, et mä oon tänään ottanu yhteyttä erääseen alan yritykseen, ja ku heiltä saadaan sitte suunnitelma ja sitte saadaan nää opasteiden suunnittelu, suunnitelmat, suunnittelu, niin laitetaan omajohtonen työmaa sinne käyntiin, et en pitäs tässä vaiheessa koko kesää menetettynä, mut et ei nyt ihan, kesäkuun alussa tuskin on (val-), parhaamme me yritämme. Mä otan tän, tämän hoitooni itse, että meidän paras ja ainoa ulkoalueiden suunnittelija on... ja on ylikuormittunu, mikä näkyy näitten niinku suunnitteluhankkeiden viivästymisessä. Kiitos.

1:15:12.7 Lauri Kaira

Selvä, ja nyt kiitämme, kiitämme tota, sekä alustajaa että kysyjä, tota, napakasta, napakasta ja hyvästä keskustelusta. Ja sitten me menemme eteenpäin päivän ohjelmassa. Öö, seuraavana teemana on, tota, todennäköisesti myös jonkinlainen keskustelua herättävä Vantaan ratikan tilannekatsaus ja kiinteistöaloudellinen analyysi. Tätä ovat meille tulleet esittämään, öö, hankejohtaja Tiina Hulkko, yleiskaava-arkkitehti Mika Ahonen ja Newsecistä Lauri Vaarama. Eli tässä järjestyksessä, olkaa hyvä, hyvä, puheenvuoro on vapaa.

1:16:04.2 Tiina Hulkko

Kiitos, puheenjohtaja. Minä tosiaan aloitan ja pahoittelen jo valmiiksi tätä tykitystä, koska aineistoa on taas paljon ja aikaa vähän, mutta lähden suoraan kertomaan. Eli, öö, tällä hetkellä Vantaan ratikkahankkeen tilanne näyttää tältä. Eli meillä on, öö, katusuunnitelmaluonnoksia esitelty noin 60 prosenttia kaikista ja ehdotuksia nähtävillä ollut 22 prosenttia, asemakaavoista noin neljäsosa valmisteluaineistosta esitelty ja nähtävillä ollut 15 prosenttia. Ja kaavarungo- -rungen tilanne on noin 60 prosenttia valmistelusta, (eli se) luonnos on, on valmistunut. Öö, vaikutusten arvioinnista noin 40 prosenttia valmiina, ja tuossa alhaalla näkyy noita selvityksiä. Öö, vihreällä täpällä ne, mitkä ovat valmistuneet, ja ilman täppää ovat ne, jotka ovat vielä kesken. Ja tääl on etenkin tämmösiä luontoon ja ympäristöön liittyviä selvityksiä, joita on aloitettu jo pari vuotta sitten tekemään suunnittelun pohjaksi, ja niitä on siellä valmistunut, ja näitä vihreitä täppiä löytyy sieltä Vantaan ratikan nettisivuilta ja noita toisia sitten myöhemmin, kunhan valmistuvat. Tuloksia selvityksiä hyvin ly-, selvityksistä hyvin

lyhyesti, eli luontovaikutukset on hyvin pienet. Ratikan rakentamisalueella ei ole merkittäviä suojeltavia luontoarvoja. Öö, tärinä rajottuu katualueille, eli ei ole ongelma viereisille rakennuksille. Öö, runkomelu sen sijaan ulottuu paikatellen katualueen ulkopuolelle, joten nykyisiä taloja suojaamaan suunnitellaan sitten runkomelueristys sinne ratikan rakenteisiin. Öö, melulta suojataan nykyisiä pihoja ja rakennuksia siellä, missä raitiotien melu ylittää melun ohjearvot, ja se liikenteen kokonaismelu aiheuttaa tuollasen, öö, korvalla kuultavan lisäyksen melutasoon, eli yli 2 desibeliä. Öö, pohjavesivaikutukset ajottuu rakentamisen aikaan, ja ne huomioidaan; tämä koskee etenkin Vaaralaa, jossa pohjavesialue on. Öö, sitten olen koittanut poimia tänne, öö, tämmösiä keskustelua herättäneitä aiheita, ensimmäisenä kustannusarvio. Eli suunnittelua on tehty alusta asti niin, että niitä kustannuksia pyritään vähentään aina, kun se on mahdollista sen tavoitellun laadun kannalta. Ja kaikki meidän suunnittelijat, jotka tätä suunnittelee tuolla eri konsulttiyrityksissä, on erittäin tietosia siitä, mitä mikäkin maksaa, esimerkiksi kadun päällyste, mikä maksaa enemmän ku toinen. Ja tällä tietosuudella sitä on sitten koko ajan suunniteltu, jokaista senttiä siellä kadulla. Ja, öö, jokasen kadun kustannus lasketaan yleisesti kaikissa katusuunnitelmissa sitten, kun kadun katusuunnitelma on valmis. Eli, öö, sitten kun meillä on suunnitelma, niin sitten me tiedetään myös, mitä se sisältää, ja sen myötä, mitä se maksaa. Ja laskennan teko useaan kertaan kesken suunnittelun veis meiltä liikaa aikaa ja lisäksi myös konsulttikustannuksia, eli teemme kuten yleensäkin katusuunnittelussa ja laskemme ne kustannukset sitten, ku se katusuunnitelma on valmis. Ja näitä ensimmäisiä kustannusarvioita eri kaduilta valmistuu sitten alkusyksystä -22 ja viimeiset alkuvuodesta -23. Ja sitten näitä uusia kustannusarvioita voidaan verrata osiokohtaisesti yleissuunnitelmavaiheen kustannusarvioihin, kunhan saadaan niitä kasaan syksyllä. Öö, miten se kustannusarvio tehdään, me ei siis, öö, itse mitenkään veikata, että se olis ehkä tämän verran, vaan siellä katusuunnitelmassa määritellään kadun kaikki osat sentilleen, millilleen, ja sitte suunnittelijat syöttää kustannuslaskentasovellukseen, joka on lhku, jokaisen kadun tarkat tiedot siitä, mitä sieltä puretaan ja mitä sinne rakennetaan. Eli jokaselle asfalttialueelle, putkelle, puulle, kiskolle, kaikelle on hintansa. Ja siellä käytetään myös tuoretta tietoa Raide-Jokerin toteutuneista kustannuksista. Ja tossa kuvassa näkyy tuollas-, tuota, öö, meidän ohjelmisto, johon ne tiedot sitten syötetään. Ja näiden varsinaisten rakentamiskustannusten lisäksi tähän kokonaiskustannusarvioon sisältyy sitten esimerkiksi työmaatehtävien arvioitu hinta, riskivaraus ja väliaikasten

liikennejärjestelyiden kustannuksia. Ja, öö, nyt on tällä hetkellä maailmantilanteen takia kustannukset korkealla, ja se liittyy tähän maanrakennuskustannusindeksiin. Eli nämä kustannukset sidotaan aina johonkin tiettyyn indeksiin; meidän yleissuunnitelmavaihe sidottiin tuohon kuvaajan sinisen pystyviivan kohdalle, joka silloin oli, eli MAKU-indeksi 105,11. Ja nyt sitten, öö, tällä hetkellä se indeksi on korkeella, mutta me ei voida tietää, missä se on investointipäätökseen aikaan. Tosiaan me ei tätä indeksiä määrätä, vaan se, se tulee tuolta muualta ja on koko Suomelle sama. Ja, öö, tällä hetkellä se on korkeemmalla, mutta jatkuvasta kustannusarvion päivittämisestä indeksin mukaisesti ei oikeen nyt nähdä hyötyä ennen sitä investointipäätöstä, koska se voi tässä heilua eri suuntiin, vaan sitten kaikki kustannusarviot sidotaan viimeisimpään indeksiin ja mahdollisesti sitten päivitetään ennen sitä investointipäätöstä siihen tuoreimpaan, jotta tuorein tieto tiedetään. Öö, sitten meil on valmistunut ratikan kiinteistötaloudelliset arviot, jossa tämän analyysin tekijä on täällä lyhyesti esittelemässä myös ja vastaamassa kysymyksiin. Öö, teillä on aineistossa valtuutetuilla tämä itse raportti, ja tämä julkaistaan myös kaikelle kansalle huomenna meidän nettisivuilla. Öö, tässä tällasena pienenä koosteena nämä, eli, hmm, ollaan arvioitu sekä ratikan että bussin aiheuttamaa maankäytön lisäystä ja sitten, öö, verrattu niistä tulevia tuloja. Eli tuo 287,8 miljoonaa euroa on nyt se ratikan tulo kiinteistötaloudesta. Tämän lisäksi toki esimerkiksi kiinteistöveron kertymän kasvusta tulee aiemman arvion mukaan reilu sata miljoonaa euroa, mutta tämä on tätä kiinteistötaloudellista tuloa tämä. (--) [1:22:08] Tikkurilan tunnelista on kaivattu tilannetietoa, joten tässä pari kalvoa. Suunnittelu on käynnissä, luonnoksia esittelyyn tulee loppuvuodesta. Öö, viereisten, öö, siis Ratakujan viereisten taloyhtiöiden puheenjohtajien sekä isännöitsijöiden kanssa on pidetty neuvottelua, ja seuraavaksi on tulossa asukkaille suunnattu tilaisuus kesäkuussa. Ja on kysytty myös negatiivisista vaikutuksista viereisten asuntojen arvoon, niin rakentamisaikana sitä voi olla. Se kestää vuoden viiva kaksi. Ja sitten kuitenkin valmiit raidehankkeet yleensä on nostaneet asuntojen arvoa, joten se vaikutus on melko lyhytaikainen. Ja sitten ollut puhetta lunastuksista, että lunastammeko kaikki nämä kerrostalot, niin emme lunasta. Jos taloyhtiöiden kanssa ei päästä sopuun, niin aivan viimeisenä keinona on lunastus, ja se koskee ainoastaan Tikkuparkin, eli sen maanalaisen pysäköintilaitoksen, yhtä nurkkaa, ei mitään asuinrakennuksia missään kohtaa tätä reittiä. Öö, rakennusteknisiä haasteita on, mutta ne otetaan huomioon siellä kustannusarviossa. Ja tässä vielä vähän tarkemmin listausta näistä, eli, öö, teknistaloudellisia haasteita on esimerkiksi

nyt Tikkuparkin ajoyhteyden korvaaminen, joka on, öö, ehkä näistä suurin. Sitten on Ratakujan tilan puute, pääradan alitus ja junaliikenne, Santarata, Dixin alitus, öö, maanalaisten johtojen ja putkien siirtäminen, jota tosin on ihan joka kadulla, että sinänsä ei ole erityinen haaste. Öö, paineellinen pohjavesi ja pohjarakennusolosuhteet. Ja sopimuksellisesti meillä on taloyhtiöiden kokema haitta ja pysäköintilaitosten rakentamisaikainen käyttö, pääradan alitus ja Santarata Väyläviraston kanssa ja yhteensovitus tämän Tikkurilan toimitalon rakentamisen ja käyttöönoton kanssa. Ja tästä vielä huomiona, että, öö, tosiaan on kartoitettu nämä haasteet, ja näitä pyritään tunnistamaan ja sitten aina ratkomaan, kun niitä eteen tulee. Ja tiiviisti rakennetussa kaupunkikeskustassa tämä on aina vaativampaa kuin keskustojen ulkopuolella, ja myös esimerkiksi Helsingissä usein, usein tiiviisti rakennetaan, ja sielläkin se onnistuu. Öö, sitten ihan lyhyt maininta aiemmin kerrotusta Aviapoliksen reitistä, eli tällä hetkellä tilanne on, että akkukäyttöisyys pienellä matkalla näyttäis mahdolliselta vaihtoehdolta, ja tätä selvittää Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa, ja sen lisäksi on myös selvityksessä reittivaihtoehtoja, että mikä se reitti olisi, jos akkukäyttöisyys ei jostain syystä toimisi. Öö, katu- ja puistosuunnitelmat: merkittävä osa luonnoksista on tosiaan esitelty, tuossa karttakuvassa näkyy, missä aikataulussa, eli käytännössä nuo, öö, Jumbon tienoon ja lentoaseman siniset palat on vielä luonnoksina esittelemättä ja myös tuo Tikkurilan tunneli ja keskusta. Asemakaavoista, tässä näkyy kartalle ne alueet ratikan asemakaavoista, eli ne kaavat, joissa varaudutaan ratikkaan. Ja siihen katuun ei, ei kaavoiteta maankäyttöä. Ja nähtävillä on ollut nyt kolme kaavaa, ja viisi, öö, on esitelty vuorovaikutusaineistona, ja sitten on tulossa seuraavaksi Viertola ja myös varikan, varikon OAS, eli osallistumis- ja arviointisuunnitelma, on päivitetty. Sitten vielä viimesenä, öö, viestintä ja vuorovaikutus. Me teetettiin tällanen kysely valtuustoryhmien puheenjohtajille ja myös lautakuntien puheenjohtajille, jonka pohjalta hankkeen viestintää kehitetään, ja toimenpiteitä täältä on, öö, ainakin nämä. Eli kokonaisuuden kirkastaminen siitä, missä mennään. Öö, ratikan haasteiden nostaminen, plussat ja miinukset, eikä pelkät plussat. Tehdään, öö, syksyllä ajantasasta viestintää valmistuneista kustannusarvioista sitten, kun niitä aletaan saada. Ja lisäksi oli toivetta päästä, öö, tai saada meitä kertomaan tilannetta useammin tänne valtuustoinfoihin, niin ollaan sitä pyydetty, ja katsotaan, saammeko pääsemmekö paikalle. Öö, ja viimesenä viestintä ja vuorovaikutus, eli asukkaille viestitään, tiedotetaan ajantasasesti, etenkin asemakaavoista ja katusuunnittelusta, ja maanomistajia tiedotetaan kirjeitse erikseen.

Öö, kaikesta vuorovaikutuksesta tehdään raporteja, niitä on meidän nettisivuilla. Ja poimintana esimerkiksi, että asukkaat on toivoneet, että alueiden omaleimaisuus säilyy, ja lapset ja nuoret toivoneet erityisesti taidetta ratikan varrelle. Öö, lauantaina on meidän ensimmäinen tällainen tilaisuus, missä meitä voi tavata koronajäljiltä. Öö, eli tuolla Hakunilan Mahdollisuuksien torilla meillä on ständi, missä meitä voi tavata. Ja kaavarunkoluonnoksen vuorovaikutuksen aikana, joka on mahdollisesti kesäkuussa, niin myös suunnittelijoita voi tavata tommissa alueellisissa tapahtumissa. Lisäksi meillä on alueellisia videoita tekeillä, joita voi sitten netissä katsoa. Antaisin puheenvuoron Lauri Vaaramalle Newsec Oy:stä. Kiitos.

1:27:18.7 Lauri Vaarama

Kiitoksia. Ja tota, mä jaan vaikka tästä omalta koneeltani tuon kalvoetin. Näkynee teille päin. Eli tota –

1:27:41.7 Tunnistamaton puhuja

Hyvin näkyy, hyvin näkyy.

1:27:43.2 Lauri Vaarama

Hyvä. Eli eli, ollaan tosiaan laadittu tämä kiinteistöalouden analyysi tästä raitiotien varrella sijaitsevista tarkastelualueista. Ja tota, tässä lyhykäisyydessään näistä laskentaperiaatteista. Eli tosiaan, öö, (laskenta tehty) tämmösellä kassavirtapohjasella työkalulla. Ja se aikaväli, öö, laskelmassa on ollu -22 viiva viisi-, -50 tälle maankäytölle. Eli, eli eli, ollaan saatu kaupungilta lähtöaineistona, hmm, maankäyttö, öö, niinkun, maankäyttö tässä bussivaihtoehdossa ja raitiotievaihtoehdossa. Ja sitten näille on laskettu kummallekin vaihtoehdolle erikseen sitten tämä, nämä niinku maankäyttötulot, öö, nykyarvoina. Ja sitten, sitten tota, käytännössä niiden erotuksesta on sitten saatu teh-, öö, saatu se raitiotien kiinteistöaloudellinen hyöty, mikä näkyki tossa jo, hmm, Tiinan esittämässä tossa infoka-, in- infro-, info-, öö, -slaidissa. Ja tota, tosiaan laskennassa on huomioitu se aikatekijän vaikutus. Eli siinä on, on tosiaan näille nolla- ja ykkösvaihtoehdolle, on sen lisäksi, että siel on eri, eri tota, kerrosneliömääriä, öö, esitetty, niin sitten siinä voi olla myöskin näin, että, öö, että raitiotie nopeuttaa sitte joidenkin alueiden toteutumista, josta syystä sitten, sitte se nyky- nykyarvo, ku se huomioidaan se aikatekijä siinä, niin, niin niin, se nykyarvo sitten muodostuu sitä korkeammaksi, mitä aikasemmin se

maankäyttö toteutuu, ja, ja on, on tietysti sitten niinkun, niinkun myytävissä. Ja tota, öö, täs on niinkun huomioitu kaupungin omistamilta mailta ne, suoraan ne maanmyyntitulot, mitkä ovat siis tuloa tietysti kaupungille, suoraan. Ja sitten, jos siel on semmosia alueita ollu, jossa, öö, jotka on niinku yksityisellä maalla sijaitsevia, niin niistä on sitten huomioidut, huomioitu ne maankäyttösopimuskorvaustulot kaupungin, kaupungin näkökulmasta. Eli normaalien maankäyttösopimuskorvauseriaatteiden mukaisesti sitten laskettu se, se se, tulo, tulo sieltä. Elikkä tota, ideana on ollu se, että kullekin tarkastelualueelle on määritetty ne yksikköhinnat. (Siel on niinku) [1:30:41] erikseen tietysti asuin-, öö, niinku, asuinkerrostalot, asuinpientalot. Ja sitten toimitilapuolelta on jaoteltu, öö, toimisto, liike ja sitten teollisuus kautta logistiikka. Annettu niille kerrosneliöhinnat. Ja, ja sitten, öö, tota, prolongattu, eli käytännössä, käytännössä niinkun tehty tämmönen, öö, arvonnousuoletus sitten näille, näille eri, eri ker- kerrosneliöhinnoille siihen myyntiajankohtaan, oletettuun myyntiajankohtaan, öö, tota, saakka. Ja sitten diskontattu ne sitten taas sieltä myyntiajankohdas-, -kohdasta nykyhetkeen. Ja jotta se on saatu sitten nykyarvoksi, nii siin on käytetty diskonttauskorkona viittä prosenttia, joka on niinku tyypillinen tämmönen, öö, infrahankkeissa käytetty diskonttauskorko. Öö, sen lisäksi on huomioitu se, että osa rakentamisesta on, on tota, oltava käytännössä ARA-rakentamista, eli (siin on oletettu) [1:31:56] 25 prosenttia sen, sen tota, asuinrakentamis-, asuinrakennusoikeuden, öö, asuinrakennusoikeudesta 25 prosenttia on arvioitu, öö, sillä, sillä sillä, ARA-hinnoilla. Ja, ja sitten tota, maan arvonnousuoletuksena on, on käytetty asun-, asuintonttien osalta ka- 2,6 prosenttia vuodessa, ja toimitilatonttien osalta, öö, 1,6 prosenttia per vuosi. Ja tota, sitten näissä laskennoissa käytetyt kerrosneliöhinnat, niin Newsec on tehny, tehny aikasemmin kaupungille useita tämmösiä, öö, vyöhykeselvityksiä ja, ja tietysti yksittäisiä arvioita myöskin kerrosneliöhinnoista. Elikkä niitä, niitä hyväksi käyttäen ja lisäksi tuoreita kauppahavaintoja hyväksi käyttäen, niin on määritetty se asuinrakennusoikeuden arvo kullekin tarkastelualueelle. Ja samoin sitten toimitilarakennusoikeuden osalta on, on tota, tehty, tehty tämmönen yritysalue selvitys aikasemmin, ja sen lisäksi myöski näitä tuoreempia kauppahavaintoja hyödyntäen sitten arvioitu ne rakennusoikeuden arvot. Ja aikasemmin maini- mainitsemani tämä ARA-hinta, niin se, se perustuu, perustuu (tämän vuoden alussa) [1:33:28] voimaan tulleeseen enimmäisvyöhykekarttaan. Ja tota, sitten on tämän... rakennusoikeuden hintaan on sitten tehty tämmönen, tämmönen tota, öö, tämmönen arvio, että kuinka paljon se raitiotie vaikuttaa näiden, tähän, tota, kerrosneliö- kerrosneliöhintoihin. Ja

tässä on sitten käytetty tämmöstä, öö, kirjallisuuskatsausta hyväksi, elikkä, elikkä ollaan tutkittu ulkomaisia tutkimuksia käytännössä, öö, missä on, on tota, tehty selvityksiä näistä eri- erityyppisten raidehankkeiden vaikutuksista, tuota, näiden alueiden kerrosneliöhintoihin. Ja sitten lisäksi on, on tutkittu pääkaupunkiseudulla ja Tampereella tehtyjä, tehtyjä tutkimuksia eri, eri raide- raidehankkeesta. Ja tästä sitten johtopäätöksenä olemme arvioineet, että, että tota, öö, asumisen osalta raitiotien hintavaikutus tässä, tässä Vantaan selvityksessä, niin on ollu 1–8 prosenttia siihen, siihen kerrosneliöhintaan, öö, semmosella ajatuksella, että, öö, keskustataajamien ulkopuolella se, se tota, hintavaikutus on, on suurempi. Kun taas sitten ihan keskustataajamissa, koska se saavutettavuus niinku paranee sel- sel- selvemmin siellä taajamien ulkopuolella. Eli, eli siellä se raitiotien hintavaikutus on sitten lähempänä tota 8:a prosenttia. Sanotaan, että, että 4–8 prosenttiin, ja sitten taas siinä ihan niinku, öö, keskustaajamien läheisyydessä, nii se sitten on, on lähempänä, tota, 1–3:a prosenttia sitte se hintavaikutus. Ja sitten taas toimitilojen osalta, niin se, se se, öö, vaikutus, raitio- raitiotien vaikutus (arvoihin) [1:35:49] on katsottu hieman, tuota, korkeammaksi taas sitten nimenomaan keskustataajama-alueella, koska, koska siellä sitten taas se työvoiman ja asiakasvirtojen saatavuus paranee. Eli, eli tuota, siinä se menee vähän, vähän toisinpäin kun tossa asu- asuinkäytössä. Mutta sitte kuitenkin niin, että, että tämä raitiotien hintavaikutus toimitilojen osalta on, on hieman, hieman pienempi kun, kun asuinkäyttöön, elikkä 0–5 prosenttia. Ja tota, täs on sitten nämä tutkitut tarkastelualueet, niitä on ollu 25 kappaletta. Ja sitten tässä vielä, vielä näkyy tässä kartalla hieman tätä skenaarioiden välistä eroa, elikkä siinä, siinä tota, nuo punaset alueet on, tota, hyötyvät, hyötyvät enemmän siitä, siitä raitiotiestä. Ja sitten taas nämä siniset alueet hyötyvät huomattavasti vähemmän. Ja tuota, tässä vielä tuo Tiinanki aikasemmin esittämä yhteenveto sitten tästä, tästä tuota, laskennan lopputuloksesta, hieman, hieman eri, erinäkösenä ku tossa äsken, mutta, mutta tuota, tosiaan tuo bussivaihtoehto tuotti tällä, tällä tarkastelualueella (tommonen) [1:37:26] kaks-, 275,5 miljoonaa euroa. Ja sitten taas, tota, raitiotievaihtoehto 563,3 miljoonaa, eli, eli tota, tommonen vajaa 290 miljoonaa euroa korkeamman maankäyttötulon tämä bus-, tota, raitiotievaihtoehto näiden laskelmien perusteella tuottaa. Ja sitten tossa vähän näkyy tuota, että mitkä, mitkä eri tekijät siihen laskennan lo- lopputulokseen on, on tota, tai miten se on jakaantunu, elikkä maankäytön tehostuminen tuo itsessään tommonen 254 miljoonaa, pyöreästi, sitä lisätuloo. Sitten se raitiotien hintavaikutus, vajaa 23 miljoonaa, ja sitten se toteutusaikataulun, öö, nopeutuminen, tommonen 11

miljoonaa. Siitä kokonaisuudesta. Ja tämä on tosiaan sitten niinkun nykyarvoa, nykyarvoja, eli siinä on huomioitu se, nimenomaan se aikatekijän vaikutus, elikkä nämä on niitä, niitä niitä, tulevaisuudesta diskontattuja, öö, arvoja, arvoja sitten nämä, jotta ne on keskenään vertailukelpoisia. Ja vielä huomiona, huomiona tässä vielä kerron, että kiinteistöverotuloja ei oo, ei ole näissä laskelmissa huomioitu, ja sitten nämä on, hmm, niinku pääoma- pääoma-arvoja, eli, eli tota, myöskään vuokra-, öö, vuokratonttiasioita ei, ei ole tässä, tässä huomioitu, elikkä nämä on ihan, ihan pääoma-pääoma-arvoja kaikki. Semmonen, semmonen lyhykäisyydessään.

1:39:27.9 Lauri Kaira

Okei, kiitoksia. Nyt täytyy kysyä, että olivatko esitykset tässä, vai tuota, vieläkö jatkuu jotain? Vai mennäänkö kysymyksiin?

1:39:41.3 Tiina Hulkko

Sieltä pitäis tulla vielä Mika Ahosen lyhyt (kaava sitten) –

1:39:44.5 Lauri Kaira

Niin. Näin tämä minulla tässä paperi-, siltä tämä paperi näyttäisi.

1:39:50.5 Mika Ahonen

Joo, kiitoksia, tää –

1:39:50.9 Lauri Kaira

Olisiko Mika linjoilla? Ole hyvä.

1:39:53.5 Mika Ahonen

Joo, tä- täällä ollaan linjoilla. Tota, oliks nämä diat, oliks ne tässä Tiian, Tiinan esityksessä vai (--) kaivaa?

1:40:03.7 Tiina Hulkko

Mä voin näyttää, jos sulla ei ole siinä.

1:40:06.5 Mika Ahonen

Joo, ota, ota sieltä vaikka esiin, niin (--) jostain löytyy, mutta varmaan nopeemmin löytyy sieltä Tiinalta. Eli mä esittelen tätä ratikan kaavarunkosuun-, -suunnitelmaa.

ens vuoden alkupuolella tehtävää investointipäätöstä, ja, ja nyt tänä vuonna, niin nyt ollaan juuri saamassa kaavar- kaavarunkoluonnos toivottavasti nähtäville. Ka- kaupunkisuunnittelulau-, -lautakunta päästi asian tossa kaupunginhallitukselle, ja, ja kaupunginhallitus 23.5. mahdollisesti pä- pä- päättää sitten kaavarun-, -runkoluonnoksen nähtäville asettamisesta, ja (jos näin päästään), nii se on tässä kes- kesäkuun aikana nähtävillä, ja, ja, ja, ja saadaan mielipiteitä ja lausuntoja sitte syksyn aikana, se jalostetaan sitten hyväksyttäväksi eh- ehdotukseksi. Voitaneen mennä seuraavaan diaan. Ja sitte tää ny-, tää dia näyttää vähän silt-, öö, siitä, että mistä tästä maankäytön suunnittelujärjestelmä (-- ja sitten ku tulee tälläinen, sanotaan, tälläseen laajaan infrahankkeeseen per-, ja, ja sen kaupunkirakennevaikutuksiin per- perustuva tämmönen (-- (suunnitelmatasol, että mihinkä se sit-) [1:44:40] si- sitten asettuu, että tosiaan, että (uus) yleiskaava, meil on se oikeusvaikutteinen, ja (virallista) suunnittelua oh- ohjaava asia- asiakirja siellä ylimmällä tasolla. Nyt sitten ratikan kaav- kaavarunko tarkoittaa sen ra- ratkasuita mone- mone- monella tava- tavalla. Ja si-, ja sitten tulkitsee sitte yleiskaavan ratkasuita os- osaltaan, että lähtökohta on se, että yleiskaavasta ei poiketa, mutta tehdään joi- joitakin tulkintoja si- sitten tohon yleiskaavaan liittyen, että yleiskaavassa on monenlaisia mer- merkintöjä, ja, ja sitten esitystapa on yleispiirteinen, että se nyt edellyttääkin oikeestaan sitten vähän t-, vähän tarkemman tason suunnittelua sitten tässäkin mittakaavassa. Ja sitten meillähän ollut pitkä tämä, tollasten kaupunginosakohtasten, alueellisten kaavarunkojen per- perinne, että tossa nyt on Tikkurilan esi- esillä ollu kaavarunkoluonnos tossa nyt sitte esimerkkinä, että, (että se niinku) periaatteessa tarkoittaa sitten tätä ratikan kaavarunkoratkasua, ja sit-, ja sitten nää kummatkin kaavarunko(-) [1:45:43] plus yleiskaava yhdessä, niin ne taas sitte sitä toteuttamist ohjaavaa asemakaavotusta, joka on sitte se toisessa päässä (-- niin sitten oh- ohj- ohjaavat sen, sen sisältöä ja, ja laa- laatimista. Seuraava dia, kiitos. Ja tässä nyt näkyy sitten tää kaava- kaavarunkokart-, -kartta, että tää nyt on tietysti aika k-, pieni: tässä mitta- mittaka- mittakaavassa se ei oikein, oikein (näy se ratkasua mitään), mut ei s-, ei se mitään. Nyt toi k- kaupunkisuunnittelulautakunnan aineistoki, nii se löytyy itse asiassa jo kaupungin ne- nettisivuilta www.vantaa.fi/ratikankaavarunko yhteen kirjoitettuna, niin sieltä sivun alalaidasta löy- löytyy nää samat kar- kartat sitten. Tosiaan sillä, si- sillä klausuulilla, että nää on sitten vasta ka- kala- kalassa käsitelty. Merkintöjä on aika, aika palj- paljon. Täs on sitten tämmönen tavo- tavotekolla-, -kollaasi, joka sitten... En, en nyt ala si- siihen kans sen kummemmin sitten pureutumaan, mutta siel on sitten

tän rakentamisen ja rakennetun ympäristön laadun lisäksi sitten kaikkia muita tälläseen viherympäristöön ja sitten jopa sosiaaliseen ja kulttuuriseen ympäristöön liittyviä laatutekijöitä, joita, joita (tässä tän) [1:47:07], ikään ku tän määrällisen rakentamistavotteen ja sitten sen taustalla ol- olevan kaupunkitaloudellisen tavoitteen, että ratikka maksaa itsensä takasin, niin ikä- ikään kun to- toisessa vaata-, vaakakupissa, että myöskin nämä pyritään ottamaan sitten huomioon (nyt, kun luodaan sitä) visiota vantaalaisesta ratikkakaupungista. Että hyvä arki ja elinvoimaisuus on tavo- tavoitteena. Ja kaupunki tiivistyy, mutta toivottavasti sellasella hyv- hyväl- hyvällä ja, ja positiivisesti er- erottuvalla ta- tavalla, että luodaan sitten niinkun... lähtökohtana (--) (että käytetään) niitä pysäkkejä ik- ikään kun liittymäpintana tähän ratikkakau-, -kaupunkiin, että kehitetään li-, kestäväää liikkumisjärjestelmää pysäkkien ym- ympäri- ympäristössä. Ja, ja s-, ja si-, ja (sit tietysti) ik- ikään ku tää kestävä kaupunkikehitys näistä pysä- pysäkin seudulta lähtee sitten levi- leviämään ympäriinsä, ja tos on tommonen, TOD on tommonen kansainvälinen käsite, transit-ol-, -oriented development, elikkä, elikkä se on tämmönen vakiintunu kon- konsepti, jolla tarkotetaan ju- juuri tälläsiin isoihin, ennen kaikkea raideliikennehankkeisiin pe- perustuvaa kaupunkikehittämistä, niin tommonen ajattelutapa tässä on taustalla. Kiitos (--) [1:48:26] tärkeimpiä teemoja tässä, että se pysäkin seudut, niinku mainitsin, on ikään k-, ikään ku se käyttöliittymäpinta tähän ratikkakaupunkiin, ja, ja sitten yleiskaavan ta- tapaan esitetään koko (kirjo asumisen tee-) (-) teemoja tai, tai asumisen tapoja, että sieltä löytyy kaikkia, kai- kaikkia talotyypimuotoja pien- pientaloista sitten korkeisiinkin kerrostaloihin liittyen. Pal- palveluverkoston pysyminen Vantaan kovan ka- kasvun vauhdin on yks suuri, suuri haaste itse asiassa kau- kaupungille, että mistä löydetään varsinki kaupungin omaan palvelutuotantoon esimerkiks koulu- ja päiväkotitontteja riittävästi, samaten sitten, (mi-), että minkälaiseks tulevaisuudessa esimerkiks kaupan verkosto muodostuu, ja mi-, ja mitä sitte tämmönen joukkoliikennekaupunki sitte sen suhteen mer- merkitsee. Elinvoimaisuus, elikkä halutaan pitää huoli, että kaupungista löytyy myös riittävästi ja i-, e-, eri- erilaisia yritystontteja, eri, eri lajin yri- yrityksille, ja sitte tietysti, että myöskin tää viherympäristöpuoli, ettei ha-, ei haluta pirstoo olemassa olevia vihe- viheralu-, - alu-, -alueita, ekologisia käytäviä. Vantaa on jokien ja purojen kaupunki, elikkä se siniverkosto elää siellä myöskin. Pidetään siitä myöskin huolta ja samaten siitä luonnon monimuotoisuudesta, että halu- halu- halutaan (-) [1:49:48] monimuotosta ratikkakaupunkia. (Täs oli näitä) muita tälläsiä teemakohtasia dioja, mutta meil

ilmeisesti on meidän aika käytetty, että mennään tähän mitotusdiaan, itse asias tää nyt näyttää, että, että tä- tää ka-, ratikan (kaavarungot) (-) taustalla oleva mitotus mahdollistaa yli 60 000 asukasta, ja, ja sitten työpaikkamäärä, joka on tässä varovasti itse asiassa arvioitu yli 30 000:ks, että työpaikkojen muuttaminen kerrosneliöistä työpaikoiksi on hankalaa, koska (-) (työpaikkaväljyys on) erityyppisillä työpaikoilla hyvinki- hyvinkin erilainen ja samaten työ- (--) seki ilmiö, että yritykset varaa tontin pitemmän aika-, ajan laajentumistarpeisiin, ja kaikilla yrityksillä se ei ikinä, iki- ikinä toteudu, että, että työpaikkatonteilla se asema-, tai kaavojen sallima teho-, rakentamisen tehokkuus ei, ei sitten aina lopputilanteessa sitte toteudu. Mutta, nii, et oliko tässä vielä yks dia (--) [1:50:50] näyttää, oliko tää viiminen? Nii joo, vai- vaikutusten arviointi on sitte oma ty- työnsä tä- tässä ratikan kaavakaavarunkotyössäkin, että se niinkun lähtee tästä maankäyttö- ja rakennuslain vaikutusten suunnitelman vaikutusten ar- arvioinnista, ja se on sitten eri työ sitten, kun tää rat- rati- ratikka on hankearviointia. Täs on itse asias sitten eri, eri konsulttikin täs tekemässä, että sen verran yritetään kuitenkin koordinoida, että esimerkiksi toi liikenteelliset tarkastelut on tossa ratikan hankearvioinnissa sen verran tarkemmat, että, että niitä arviointeja ei tarvinne sitten tässä kaa- kaavarunkotyössä eri- erikseen tehdä, mutta että. Ja sitten, että se arviointi kohdistuu sitte siihen ratikkaan perustuvaan kaupunkikehittämiseen ja sen vaikutuksiin, e- ei niinkään siihen itse liikeliikennehankkeeseen ja sen vaikutuksiin. Sitten tosiaan, että meil on näitä eri, eri, muutamia selvityksiä vielä käynnissä, (kauppapalveluverkkoselvitys), sitten viheralueitten saa- saavutettavuus ja, ja mitotus, toi SAA- SAAVU-työtä tekee meidän kestävä kaupunkitiimi yleis- yleiskaavotuksessa. (-) [1:51:59] kiinteistöaloudellinen selvitys tässä jo esiteltiin. Ja kiitän, kiitän puolestani, ja, ja jään odottamaan mahdollisia kysymyksiä.

1:52:08.8 Lauri Kaira

Selvä, kiitoksia mielenkiintoisesta alustuksesta. Täytyy sanoa, että kovin tiukan ohjelman tänne ovat taas meidän hyvät valmistelijat laatineet, koska tässä on aikaa jätetty kysymyksille nyt täsmälleen kaksi minuuttia, jotta me, jotta me pysyisimme siinä aikataulussa, että pystyisimme myös käsittelemään valtuutettujen kyselytuntikysymykset. Mutta hallintosäännön mukaan niitä käsitellään luonnollisesti sillon, jos on aikaa, mutta muussa tapauksessa ne vaan todetaan. Joten nyt, öö, pyydän esittämään kysymyspuheenvuoroja tähän ratikkateemaan. Ja tuota, niin tiukka

teema kun tämä onkin, niin, niin pyydän tietysti, että tää on enemmän nyt kysymistä. Käydään sitte varsinaisesti valtuuston kokouksissa ne keskustelut, että tässä on joku mahdollisuus pysyä tässä meille annetussa tiukassa aikataulussa. Nyt vaikuttas siltä, että viimesen kysymyspuheenvuoron on pyytänyt valtuutettu Karhu, joten vedetään, vedetään tähän siis viiva, ja nyt tehdään... Nyt tuli vielä mu-, hetkinen, anteeks, tääl on tullut, tullut Lehmuskallio, Weckman ja Mutanen vielä sen jälkeen. Vedetään siihen viiva. Mutanen on viimeinen, ja nyt perinteisellä mallilla tulee kysymyksiä nyt ensiksi, pliiis, öö, selkeetä ja lyhyttä kysymystä, niin meillä on jokin mahdollisuus pystyä, pystyä pysymään aikataulussa. Ensimmäisenä laskujeni mukaan Jouko Jääskeläinen, ole hyvä.

1:53:50.1 Jouko Jääskeläinen

Arvoisa puheenjohtaja, tässä oli suuria lukuja, suora kysymys: onko tehty arviota siitä, mistä lähteestä nämä rakentamistulot ikään ku muodostuvat tällä konseptilla? Ovatko ne sijoittajia, rahoittajia, omistusasuntoja? Onko kenties siellä sitten erilaiset asumistukimuodot, jotka sitä, sitä rulettia sitte pyörittävät? Onko tästä minkäänlaista arviota, ja luulisin, että kansainväliset tutkimukset siihen voisivat antaa myös viit- viittauksia.

1:54:21.0 Lauri Kaira

Kiitoksia, sitten valtuutettu Saimen.

1:54:29.1 Tuukka Saimen

Joo, kiitoksia, puheenjohtaja. (Öö, ensinnäki) Tiina Hulkolle kaksi kysymystä. Ensimmäinen kysymys: mikä on tällä hetkellä Tikkurila-tunnelin kustannusarvio? Joko sata miljoonaa on mennyt rikki? Toinen kysymys (--) (laskelma). Eli rata-arvio 400 miljoonaa, varikko 75, vaunu 90, tunneli (toi sata) miljoonaa (on) 660 miljoonaa, tän hetken rakennuskustannusindeksin mukaan on 790 miljoonaa plus korot. Kuinka paljon olen väärässä sinun mielestä? Newsecin edustajalle pari kysymystä. Ensimmäinen kysymys on seuraava: kuinka moni valtuutetuista on oman siviiliammattinsa tai mahdollisesti yhteistyössä Newsecin kanssa? Valtuutettujahan on 67, lukumäärä riittää. Ja sitten näistä maankäyttötuloista: mehän tiedetään, että maankäyttötulot on käytännös katsoen kuin tuulahdus, ne vaan pyörähtää kaupungin budjetissa, eli tää ei oo mikään peruste, olennaista on tietysti se, että mitä se

raitiovaunu mahdollisesti, mal-, mahdollisesti tulevaisuudes tuottaa, onko (se tuottavaa) liiketoimintaa ynnä muuta. Eli laskentaperusteet on mun mielestä vähän heikot. Voitko toimittaa laskentaperusteet, minkä takia raitiovaunuhankkeeseen investoitas enemmän kuin sähköbussireitille? Ja Mika Aho-, Miha-, Mika Ahoselle vaan ihan maininta, että totta kai ratikka maksaa itsensä takasin, näin se tekee Tampereellakin (--) [1:56:05] veroäyriä vaan korotetaan tarpeeksi. Ei muuta, kiitoksia.

1:56:11.3 Lauri Kaira

Kiitoksia. Seuraavaksi valtuutettu Norrena.

1:56:17.7 Vaula Norrena

Kiitos, puheenjohtaja, kiitos, öö, hyvistä esityksistä. Mä kysyisin tuosta, kun siinä todettiin, että ratikka tuottaisi kiinteistötaloudellisesti, öö, noin kaksinkertaisesti tai vähän yli kaksinkertaisesti sen, sen, mitä bussi, ja se oli ainoastaan näitä pääomatuottoja, niin kiinteistöverotutot o-, tullaanko niitä laskemaan, arvioimaan? Pyydän, että tullaan. Voiko ajatella karkeasti arvioiden, että myös kiinteistöverotulot olisivat kaksinkertaiset ratikalla verrattuna sähköbussiin? Voitteko jonku karkean arvion laskea jossakin vaiheessa? Ja sama juttu sitte tästä maan vuokratuloista, jotka ovat kans sitä pitkäaikaista, jokavuotista, et, öö, tullaanko laskemaan, arvioimaan, että mikä on ero bussilla ja ratikalla? Kiitos.

1:57:15.4 Lauri Kaira

Öö, kiitoksia, sitten valtuutettu Viilo.

1:57:19.8 Mikko Viilo

Kiitos, puheenjohtaja. Aika samasta teemasta, tää maankäytön tehostuminen, eli, eli ymmärsin suomeks sanottuna, et se tarkoittaa, että rakennetaan enemmän tässä ratikkaskenaariossa, nii siitä ehkä niinku kai-, olisin kysyny vielä lisää, ja haluaisin lukea jostain, että minkälaisiin oletuksiin se perustuu, kuinka paljon enemmän rakennetaan, ja, ja vastaako se nyt sitte sitä lisäka-, -kapasiteettia täysimäärin, minkä se ratikka tuo? Öö, sitte toinen kysymys: minkä kokoisia asuntoja noin niinku pääsääntöisesti tai jakaumana on ajateltu toteuttaa tähän kaavarunkoalueelle, ja, ja kuinka paljon itse asiassa tuo, tuo asia vaikuttaa ylipäänsäkään siihen kiinteistötuloarviointiin? Kiitos.

1:58:08.0 Lauri Kaira

Kiitos. Valtuutettu Karhu.

1:58:11.9 Suvi Karhu

Kiitoksia, puheenjohtaja. Öö, useampi kysymys. Öö, ensinnä tavallaan, että, öö, nyt meil on niinku pääkaupunkiseudulla useita erilaisia raidehankkeita, jonka, öö, vuoksi, öö, asumista tulee, öö, niinkun, ihan valtavasti lisää, niin mistä nää asukkaat nyt sitten tulisi Vantaalle, että onko olemassa laskelmia siitä, että väestönkasvu kiihtyisi merkittävästi, jotta tänne ois asukkaita? Öö, sitten se, että lähteekö rakennusliikkeet rakentamaan: meillä on todennäköisesti tulossa taantuma – se voi olla aika syväkin, se voi olla tosi paha taantuma, meil on inflaatio korkeella, öö, korot on korkeella, öö, BKT alkaa kohta oleen nollassa. Niin lähteekö mikään rakennusliike kohta enää rakentamaan, koska eihän kukaan hullu ala investoimaan etenkin velkarahalla yhtään mihinkään, jos niinku tää, öö, globaali taloustilanne tässä kyykkä, niinku nyt näyttää, että se on kyykkäämässä? (Olemme kuitenkin) [1:59:17] eläneet aika pitkään nousukautta. Öö, sitten, niinku sanoin aiemmin, öö, raidehankkeita on useita pääkaupunkiseudulla meneillään. HSL on julkisuudessa toimitusjohtajansa suulla jo kertonut, että HSL on pahoissa taloudellisissa ongelmissa: velkataakka lisääntyy, öö, eivät pysty nykyisellä rahakannalla pitämään huolta jo nykyisestä joukkoliikenne-, öö, -palvelutasosta, joten meillä on vaihtoehtoina lähinnä se, että joko HSL saa jostain lisää rahaa, joka tarkoittaa sekä lippujen nousua että, öö, kuntien, öö, maksavien avustusten, kuntaosuuksien nousua, tai sitten palvelutasosta leikataan. Ja kun HSL:n päälle jo kaatuu, öö, piakkoin Länsimetron jatke, Raide-Jokeri, Kruunusillat, öö, siitä se uus ratikkalinja, niin miten HSL pystyy kantamaan taloudellisesti tän liikennöintivastuun, että käydäänkö HSL:n kanssa keskusteluu (tä-), öö, ei kai mul ollu muuta kysymyksiä, tai oli (--) [2:00:24] unohtanu ne, niin kiitos.

2:00:28.4 Lauri Kaira

No, olihan sitä kieltämättä jo tuossakin pari. Öö, valtuutettu Lehmuskallio.

2:00:36.0 Paula Lehmuskallio

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Öö, taitaa olla mulla jostain syyst toi kamera pois päältä, no ääni kuuluu joka tapauksessa. Öö, kysyn, että mikä, mikä on hinta-arvio koko reitin varrella sijaitsevan kaasuputken siirtoon, ja mihin se, mihin se kaasuputki siirretään?

Toinen kysymys on, että miksi superbussia ei ole vielä arvioitu samalla lailla kuin, kuin ratikkaa, että onko tässä niinku, öö, (--) vai mikä juttu tässä on? Ei muuta, kiitos.

2:01:11.7 Lauri Kaira

Öö, valtuutettu Weckman, ole hyvä.

2:01:15.9 Markku Weckman

Kiitos, puheenjohtaja. Tää on vähän tämmöstä, psykologista pakkosyöttöä alkaa olla tämä ratikasta puhuminen. Minun ymmärtääkseni keskustellaan joukkoliikenteen runkolinjasta, jonka liikennevälineestä ei ole toistaiseksi päätöstä. Puoleni onkun se, onkin se, että kai tässä yhde-, yhtä lailla selvitetään myöskin tämän bussivaihtoehdon mahdollisuuksia ku ratikkamahdollisuuksia. Mitä kustannuksiin tulee, tämä kustannusvertailu on ihan eri luokkaa, kun otetaan huomioon, että raideratkaisu, mitä se vaatii rakentamiselta, rakentamiselta verrattuna bussivaihtoehtoon, ja ensimmäisenä tässä tulee mieleen tämä sadan miljoonan euron Tikkurilan tunneli, joka voidaan välttyä sillä, että bussit kiertää valmiina olevan Valkoisenlähteentien alikulk-, alikäytävän kautta. Kiitos.

2:02:14.8 Lauri Kaira

Kiitoksia, ja sitten, öö, Mutanen.

2:02:23.6 Tuomas Mutanen

Joo, kiitos, puheenjohtaja. Öö, kaks nopeeta kysymystä. Ensinnäki, ku arvioidaan tai arvioitiin noita maankäyttö- ja kiinteistötuloja, niin niissä on paljon pitäny valita erilaisia parametreja, öö, (näi- näistä) menneistä raideprojekteista, kirjallisuudesta, nii edustaako nyt nää tänään meille esitetyt arviot, edustaako ne todennäköisimpiä tuloarvioita vai konservatiivisia tuloarvioita, et ainaki näihin, näihin päästään, vai onko ne semmosia niinkun kaikki menee ku Strömsössä -tuloarvioita? Ja sitten, öö, toinen liittyy ympäristöasioihin. Öö, tässä, öö, selostuksen alussa puhuttiin, että Raide-Jokeri ei, ei asetu millekään luontoarvoiltaan niinkun kovin herkille alueille, mut samaan aikaan tässä kaavarunkotyössä, niin, öö, Suomen luonnonsuojeluliitto on todennu, että erityistä huolta ja tarkkuutta pitää, öö, pitää pistää näiden viherkäytävien toimivuuteen (--) [2:03:20] (varmistaa, et) viherkäytävät ei kärsi, niin kuinka tän k-,

ratikkaprojektin aikana pidetään huolta, että viher- ja ekologiset käytävät pysyy, pysyy hyvinä? Kiitos.

2:03:33.3 Lauri Kaira

No niin, kiitoksia. Nyt tuli paljon kysymyksiä, ja koska tästä bussivaihtoehdosta oli sen verran monta, nii ehkä vielä on, on syytä pyytää täsmentämään, että tää bussivaihtoehto, tarkoittiko se siis ihan normaalia, tavallisen bussilinjan ajamista siellä, vai tarkottiko se jonkinäköisiä, öö, superbussi-, öö, -mallien hyödyntämisä, ja niille omien, omien ratikkamaisten kaistojen tekemistä? Eli että tiedämme, että mistä puhutaan, (siksi vaan puheenjohtajana) täsmennän tätä, että koska tässä haluttiin kuulla, mitä tää bussivaihtoehto merkitsi. Nyt vastauksia, olkaa hyvä, haluamassanne järjestyksessä.

2:04:12.5 Tiina Hulkko

Jes, kiitoksia, mä voin aloittaa. Öö, ehkä ensin mainitsen heti Jääskeläisen kysymykseen, että aion välittää sen muille, jos muut osaavat vastata esimerkiksi Vaaramalle tässä kohta. Eli onko tehty arviota siitä, mistä lähteestä rakentamistulot muodostuvat, sijottaja, rahottaja, omistusasunto ja asumistukimuodot. En osaa itse vastata tähän. Öö, sitten sano-, kysyttiin, mikä on tällä hetkellä Tikkurilan tunnelin kustannusarvio. Öö, se on edelleen se sama 77 miljoonaa euroa, joka se oli vuosi sitten, koska emme myöskään tunnelin osalta tee välikustannusarvioita, vaan arvioimme ne kustannukset sitten, ku se suunnitelma on valmis. Joka on ensi keväänä. Öö, rata 400, varikko 75, vaunu 90, tunneli 100 miljoonaa. Hmm, se tunnelin kustannus on ensinnäki siinä, siinä noin 400 miljoonassa sisällä, eli se ei ole tämmönen eri- erillinen kustannus, vaan se kuuluu sinne rakentamiskustannuksiin. Öö, sen lisäksi se, öö, emme huijaa erottamalla varikon ja vaunujen (--) vaan huijaisimme, jos yhdistäisimme sen tähän. Koska se menee tämän HSL:n perussopimuksen mukaisesti niin, että myös muut HSL-kunnat maksavat, öö, sille kunnalle, joka infraa toteuttaa, infrakorvauksien kautta siitä osansa sen suhteessa, kuinka paljon sen kunnan matkustajat siellä kulkee. Niin sen takia sitä kustannusta pyöritetään sieltä HSL:n kustannusten kautta sekä vaunujen että varikon osalta. Ja tämän lopputulos oli arvio sillon vuonna -19, että Vantaa jää siitä plussalle eikä miinukselle. Joka tarkoittaa sitä, että, öö, muut HSL-kunnat maksavat myös tästä rakentamisesta, jonka takia tuo varikko- ja vaunukustannus jää meillä nolliin tässä

niin se johtuu siitä, että meillä on ratikan suunnittelupäätös, jonka valtuusto on tehnyt vuonna -19, ja meillä ei ole superbussin suunnittelupäätöstä olemassa, joten olemme käynnistäneet ratikan suunnittelun. Ja nyt sitten muutama kuukausi sitten todettiin, että haluttaisiin myös suunnitella superbussia, joten olemme käynnistäneet myös sen. Mutta se on käynnistetty (pari vuotta) [2:09:26] ratikan suunnittelun alun jälkeen, joten meillä ei siitä vielä ole tuloksia, vaan se suunnittelu on juuri alkanut. (--). Öö, hmm, puhutaan joukkoliikenteen runkolinjasta, jonka liikennevälineestä ei ole päätöstä. Se on ihan totta, meillä on päätös suunnittelussa, ja nyt suunnitellaan ja koitetaan kertoa, missä se suunnittelu menee. Öö, bussivaihtoehdon mahdollisuuksia. Tosiaan meillä on ratikasta suunnittelupäätös, joten sitä suunnittelempa täysillä. Mutta (bussivaihtoehto, meidän) pitää kuitenkin suunnitella semmoinen perusbussi, eli se ei superbussi, vaan sellainen nollavaihtoehto tavallaan, sellainen, mikä kulkisi siellä, ja sillä olisi ehkä vähän kaistaa jossain, mut se oli se halvin mahdollinen vaihtoehto. Niin se meidän pitää selvittää, jotta me voidaan ratikan vaikutuksia siihen verrata, niin sen suunnittelu on myös tässä alkamassa, ja sitten ratikkaa verrataan siihen investointipäätöksessä. Öö, kustannusvertailu on eri luokkaa. Kyllä, ratikan rakentamiskustannukset ovat suuremmat kuin bussilla, mutta myös tuotot ovat suuremmat kuin bussilla. Öö, baa-ba-baab... Erilaisia parametreja valittiin, kun tehtiin, öö, tätä arviointia. Ehkä Vaarama osaa vastata tähän, itse en osaa, mitä parametreja on käytetty. Ja ympäristöasiat, Luonnonsuojeluliitto lausunut, että viherkäytävät pitää olla toimivia, niin tää on kyllä ratikan suunnittelussa alusta asti huomioitu, et missä nämä (-) [2:10:56] ekologiset yhteydet ovat, ja miten ne saadaan parhaiten turvattua. Eli niistä kyllä pidämme huolen. Kiitos minun osaltani.

2:11:08.1 Lauri Kaira

Okei. Jos joku kysymys jäi vastaamatta, niin nyt joku toinen viranhaltija täydentää. Mutta ei ole pakko toistaa. Ei, ei ole tarkoitus, että toistamme samoja toiseen kertaan. Westlin, ole hyvä.

2:11:24.3 Henry Westlin

Kiitos, puheenjohtaja, joo, että tossa ku Tiina heitti kysymyksen mulle, niin mä vastaan, niin tästä HSL- HSL:n taloudesta, niin käydään jatkuvaa keskustelua sen HSL:n kanssa. Tähän ei oo mikään uus ja tutkimaton ilmiö, ilmiö, et kyl tää on tiedetty, että tässä tulee näitten isojen joukkoliikennehankkeiden myötä nää infrakorvaukset

tulee kasvamaan. Ja, ja täs on tietenkin tässä tämä, et millon ne, milloin nämä joukkoliikenteen asiakkaat palaa täysmittaisesti, -mittaisesti siihen joukkoliikenneväline-, mut tätä keskustelua käydään niinku hyvässä yhteistyössä tossa HSL:n kanssa, ja on niinku tunnistettu, et tää on semmonen ongelma, joka pitää ratkasta, et kiitos.

2:12:07.8 Lauri Kaira

Selvä juttu. Jos muilla viranhaltijoilla ei ole täydennettävää, niin me toteamme, että on alustettu ratikasta, ja ratikkaa koskevat kysymykset on esitetty, ja jos joku jäi valtuutetun mielestä puutteellisesti vastatuksi, niin pystyy lähestymään sitten sähköpostilla näitä tänään paikalla olleita vastaajia. Näin ollen todetaan, että päätämme valtuuston selostustilaisuuden kohdan yksi. Ja menemme, öö, (no), täällä, täällä, täällä todetaan, että Newsecin edustaja ei vastannut. Oliko joku kysymys siis suoraan puhtaasti Newsecin edustajalle? No ilmeisesti... Halusiko Lauri, kaimani vastata?

2:13:00.0 Lauri Vaarama

Joo, kiitos. Kiitos, puheenjohtaja. Eli tota, joo, (noin), öö, kysymykseen liittyen, että, öö, et minkä, minkä tyyppisiä, öö, ostajia näil- näille, tota, alueille löytyy, niin, niin niin, täs nyt oikeestaan, öö, no voin sanoa, että, että tietysti, tietysti (sijottajagryndiostaja) varmastikin niinkun tämän tyyppiselle, öö, kuitenkin kaupunkialueella sijaitseville, sijaitseville tota, alueille löytyy, että, et et, tämä niinku tämä meidän, öö, yksikköhinnottelu, mitä, mitä käytettiin, niin, niin niin, se ei niinkun käytännössä ota, ota siihen kantaa, et minkä, minkä tyyppinen ostaja on, vaan markkinat, markkinat määrittää sen, sen hinnan, mutta tietysti ARA, se ARA- ARA-rakentamisen osuus, mikä siinä oli, oli arvioitu, se, (tai oletettu se) 25 prosenttia, niin se toki menee sitten sen ARA-hinnottelun mukaan. Öö, no sitten oli kysymys näistä, öö, laskentaperusteista, elikkä näistä kerrosneliömäärien eroista ja muista, niin uskoisin, että tossa meidän raportilla sitten, mikä, mikä julkaistaan, siitä löytyy varmastikki vastaus sitten moneen, moneen kysymykseen, (mitä nyt en tohon) [2:14:21] tiivistelmään, tuota, pystynyt ottamaan mukaan, elikkä sieltä löytyy sitten ne, öö, maankäytön erot sitten, sitten bussi- ja raitiotievaihtoehtojen välillä. Ja tuota, hmm. Joo, no sitten tämmönen kommentti liittyen näihin, et, et mi-, et mitkä rakennusliikkeet lähtevät, lähtevät tota, rakentamaan, niin totta, että tällä hetkellä on, on vähän

tämmönen, öö, sanotaan, epä- epävarma tilanne (nä-), ehkä näköpiirissä, mutta tietysti puhutaan niinku pitkän aikavälin, öö, näke- näkemyksestä, tosiaan tuonne vuoteen -50 saakka. Niin tietysti voi olla, että siinä, siinä jo sitten tulee, tulee ylä- ja alamäkiä, öö, näiden, näiden tota, rakentamis- rakentamisen suhteen, että, et et, siin on tietysti pyritty tämmösiä niinkun lyhyen aikavälin vaikutuksia tässä meidän selvityksessä karsimaan pois. Ja sitten liitty-, kysymys liittyen näihin, tota, parametreihin, et onko tässä niinkun, tota, onko kyse, kyse optimistisesta, pessimistis-vai todennäköisimmästä, tota, parametreista, niin kyllä me toki ollaan niinku se todennäköisin, öö, kerrosneliöhinta niille, niille alueille ja, ja myöskin muut parametrit niinku pyritty, pyritty antamaan. Joo, mutta tota, uskosin, että siitä raportista löytyy, löytyy sitten vastauksia aika pitkälti sitten. Siinä on, on kerrottu tarkemmin. Kiitos.

2:16:19.6 Lauri Kaira

Okei, selvä. Nyt on jokainen alustaja vastannut, ja toteamme, että kohta yksi, selostukset päättyy. Ja menemme kohtaan kaksi: kysymykset lista-asioista. Valtuutetuilla on mahdollisuus esittää suullisia kysymyksiä, öö, (maanantain) valtuuston lista-asioista. Avaan keskustelun. Keskustelu jatkuu. Ja keskustelu päättyy. Todetaan, että valtuutetuilla ei ollut kysymyksiä lista-asioista. Menemme kohtaan kolme: kyselytunnille saapuneet kysymykset. Kyselytunnille on saapunut kaksi kirjallista kysymystä. Toisen on tehnyt Antero Eerola, ja toisen on tehnyt Susanna Kaiju. Meil on rajallisesti aikaa: haluavatko, öö, haluaako kumpikin valtuutettu lyhyesti esittää suullisesti tämän kysymyksen, vaiko mieluummin käyttää aikaa siihen, että yritämme saada mahtumaan tähän illan ohjelmaan ne vastaukset? Aa, jos sitten annan valtuutettu Eerolalle ensimmäisen puheenvuoron. Ei nyt taida kuulua järjestelmään. Nyt, nyt näkyy kuva. Pitäsk-... jos tehdään niin, että samaan aikaan, ku Eerolan laitteisto hakee mikrofonia sisältänsä, niin valtuutettu Kaiju esittää kysymyksen.

2:18:27.5 Susanna Kaiju

Kiitos, puheenjohtaja. Eli kysyisin Kivistön palvelukeskittymästä. Kivistön palvelukeskittymään on tulossa merkittävä määrä kaupungin palveluita, kuten kirjasto, asukastiloja ja hyvinvointialueen palveluna terveystakeskus. Olemme saaneet lehdistä lukea haasteista, joita palvelukeskittymäprojekti on kohdannut, ja aikataulut on siirtynyt vuoden -22 lopusta vuoden -23 syksylle. Kysyisin, miten kaupunki varmistaa

tai vähintäänki pyrkii varmistamaan, että kivistöläisille tärkeät kaupungin palvelut saadaan nyt luvatussa aikataulussa, eikä viivästymistä enää tästä aikataulusta tule? Kiitos.

2:19:16.2 Lauri Kaira

Kiitoksia. Koska molempiin kysymyksiin sama, on sama vastaaja, nii otetaanko nyt sitten Antero Eerolan uusi yritys?

2:19:31.3 Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja. Julkisuudessa olle- olleiden tietojen mukaan Vantaan (--) jopa lähes kaksi vuotta vastata ka-, öö, kaupunkilaisten antamaan palautteeseen. Öö, palautetta on lähetetty erityisesti katujen kunnossapidon yks-, öö, yksikölle. Öö, Helsingin Sanomat kertoo useista tapauksista, jossa asukas on antanut palautetta kaupungin tähän tarkoitukseen osoittaman kanavan kautta jo kesällä 2020. Vastauksia on silti tullut vasta tämän vuoden toukokuussa. Vuorovaikutus, öö, kaupunkilaisten kanssa sekä vantaalaisten toiveiden ja hu- huolien kuuntelu on viranhaltijoiden ja poliittisten päättäjien tärkeimpiä tehtäviä. Virkamiehet ja poliitikot ovat kansan palvelijoita. Öö, tähän viitaten olisinki kysynyt, mihin toimenpiteisiin Vantaan kaupunki aikoo ryhtyä, jotta (-) antamaan palautteeseen yleensä, ja katujen kunnossapitoa koskien erityisesti, vastataan jatkossa kohtuullisessa, säällisessä ajassa?

2:20:35.0 Lauri Kaira

Kiitoksia. Kaksi äärimmäisen hyvää kysymystä. Ja vast-, öö, onko kaupungininsinööri Henry Westlin täällä (mahdollisuudessa) vastaamaan (niihin)?

2:20:46.1 Henry Westlin

Joo, kiitos, puheenjohtaja. (--), että sanon pitkä- pitkälliset, pitemmät vastaukset, perustellummat vastaukset (on) toimitettu, toimitettu sinne, mutta jos lähetään tästä Kivistön palvelukeskuksesta, niin kaupungin mahdollisuudet saada viivästymisestä korvauksia perustuu sopimukseen. (Ton Lehto Tilat Oy on kanssa tehdyn) maanvuokrasopimuksen mukaisesti maanvuokra nousee, mikäli hanke ei ole valmis 1. helmikuuta -24 – no täs on kirjoitusvirhekkä kyllä. Joten ko- korkeampaa maanvuokraa Lehto ei joudu maksamaan (-) sillen, jos valmistuu ensi vuoden puolella. Ja tässäki

tapauksessa kyse on siis maanvuokran astettaisesta nousemisen nousemisesta valmistumisen viivästy- viivästyessä, että nythän nää vastuut on, on siirtynyt sitte (-), jolla sitten (Lehto on, Lehto to-, on) rakennusurakoitsijana tässä hankkeessa, mut et hankala kysymys, et me ei oikeen päästä vaikuttamaan tai ruuvaamaan näitä aikatauluja tälläsessä hankinnassa, ja paikallisesti hyvinki ikävähkö, ikävähkö asia. Sitten tähän toiseen kysymykseen, näitähän tulee paljon, et tänä talvena arvioidaan, tai sit tos helmikuun aikana (-) [2:22:08] yli 20 000 palautetta, et siellä ei niinku mikään... asiakaspalvelujärjestelmä ei pysty purkamaan sitä kuormaa. Et niinku hetkellisesti sitä nousee sitä kapasiteettii, (me) valitellaan todella, et on, on löytynyt joku kaks vuotta vanha, et nää... Tuol on, asiakaspalvelussa on niinku hyvin kunnianhimonen tavote, et he kuittaa kaikki ne palautteet, mitä heidän (järjestelmiin, et he) puhdistaa (--)) saattaa tuottaa vähän tämmösiä hassuja (--)) lumitalven 2019 jälkeen, nii kesä-heinäkuussa purettiin 1 500 tämmöstä lumipalautetta, josta ehkä tuli muutama vähän kitkerämpi palaute, että miks vastataan vasta nytten, mutta tämmöstä on, että. Mut täs on sitte (pyritet-, pyritään) koko aika palaut-, parantamaan tätä (palautejärjestelmää), tämmösiä niinku päivittäisiä auraus- ja hiekotuspalauteita, semmosta, et miksei sitä kalustoo näy tääl meiän kotikadulla, niin me on kä-, on jo käytössä tämmönen pikapalautejärjestelmä, jonne tuli viime talvena noin 6 000 palautetta, ja asiakaspalvelussa pyritään jatkossa hyödyntää robotiikkaa ja tekoälyä entist enemmän, et siel on niinku tiettyjä vakiokysymyksiä, joihin pystytään vastaamaan semmosilla niinku valmiilla vastauksillaki, et ne ei vaadi semmosta niinku asiantuntijaa, syvällisempää osallistumista siihen prosessiin ja. Ja tää on meillä ollu pitkän aikaa työ- työn alla tämmönen niinku auruskalusto kartalle, et nää näkys, näkys k- kaikille kuntalaisille ja myös asiakaspalvelussa, et missä se meidän kalusto liikkuu, jolloin sitä pystyy ennustamaan, että milloin se tulee sinne kotikadulle asti. Ja (kaupunki on nyt) [2:23:43] parhaillaan, parhaillaan myös uudistamassa tätä palautejärjestelmää, tätä munki aikana on uudistettu hyvin monta kertaa, mut ehkä se nytte tulis semmonen palautejärjestelmä, joka todella toimii, mut et, et kyl tää niinku jollain tasolla (--)) valtaosahan (-) joka toimialan, ehkä sanosin, et kaupunginki palautejärjestelmä kohdistuu katujen ja puistojen palaute-, [naurahtaa] tai palvelualueelle. Palautealuekki on ihan hyvä sinänsä terminä. Mut et, et vaatii semmosta trimmaamista, et toi Espoo, Espoo ja Helsinki sai aikoinaan niinku semmosilla isoilla, isoilla stepeillä sai sen palautejärjestelmänsä toimimaan kohtuullisen hyvin, hyvin, että, et meilläkin on siinä vielä pyrkimystä siihen, et saadaan

pelittämään sitte kunnolla (nii, et se) palvelee asiakkaita, kuntalaisia niinku sillä tavalla, jonka he ansaitsevat. Mut kiitos (-).

2:24:35.9 Lauri Kaira

Kiitoksia. Todetaan, että kysymykset on esitetty, ja niihin on vastattu, ja vi-, kirjalliset vastaukset löytyvät sitten ekstranetistä. Päätän kohdan kolme, valtuus-, kyselytunnille saapuneet kysymykset. Öö, kohta muut asiat. Meillä ei ole muita käsiteltäviä asioita, mutta käytän tilaisuutta hyväkseni, öö, muistuttaakseni valtuustoryhmiä t-, öö, valtuustovaliokunnan 9.5. päätöksestä. Öö, valtuustovaliokunnan kokouksessa 9.5. sovittiin, että mikäli valtuutetun este ilmenee vasta valtuustokokouksen aikana, niin tästä eteenpäin valtuustoryhmät hoitavat kokouksen kuluessa itse, öö, varavaltuutetun paikalle kutsumisen ja noudattaen siinä virallista varalletulojärjestystä. Näin on sovittu, koska kokouksen aikana sihteeristön (työpanos) [2:25:36] kuluu kokouksen pyörittämiseen, ja silloin on todettu, et on parempi, et siinä tilanteessa, itse sen kokouksen aikana siis, tätä asiaa hoitaa valtuustoryhmät itse oman sihteeristönsä ja omien, omien toimihenkilöittensä toimesta. Öö, n-, muuten, öö, käytäntö jatkuu kuten ennenkin, eli vart-, varavaltuutetut, öö, kutsuu, kun este ilmoitetaan ajoissa, eli ennen kokousta, niin silloin sihteeristö hoitaa tämän varavaltuutettujen kutsumisen. Tämä v-, tämä vaan muistutuksena, että tällanen päätös on nyt valtuustovaliokunta tehnyt. Nyt ei muuta, kun kiitän kyselytunnille osallistujia, selostuksen pitäjiä ja selostustilaisuuteen osallistujia. Me todetaan, että meidän tämän päivän selostustilaisuus ja kyselytunti, kyselytunti on läpikäyty. Kiitoksia. Ja valtuusvaltuuston kokouksessa maanantaina kohdataan. Kiitoksia. Valtuuston selostustilaisuus ja kyselytunti päättyy.

[2:26:45-2:28:05, hiljaisuutta]